

Let's
Learn
work

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen

-Kurssi-

1 Info

Kappaleen sisältö

Kappale

1. INFO

1.1 Mitä kurssilla opiskellaan?

1.2 Kurssin suoritus tapa ja tavoitteet

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi–

1.1 Mitä kurssilla opiskellaan?

Tervetuloa Let's Learn Work -kurssille!

Let's Learn Work -kurssin tavoitteena on mahdollistaa sinulle opiskelija entistä paremmat työelämä- ja yrittäjyystaidot tulevaisuuteen!

Let's Learn Work -kurssi on suunniteltu yli 17-vuotiaille opiskelijoille paikkakuntaan ja koulutuspoluille katsomatta. Kurssilla opiskelet aiheita itsetuntemus-, tulevaisuuden työelämä -ja yrittäjyystaidot. Kurssi tarjoaa sinulle uudenlaisia näkökulmia ja työkaluja tulevaisuuden työelämään, omille ammatti- ja urapoluillesi kuin taitoja työelämän perusteisiin. **Kurssin tavoitteena on** antaa uudenlaisia näkökulmia toimia yrittelijänä yhteiskunnan jäsenenä! Kurssin avulla opit ja tutustumalla eri ammattialoihin, yrityksiin ja osaajiin vahvistat tuntemustasi maakunnallisen alueemme työ- ja elinkeinoelämästä.

(linkki)

Mikä on Let's Learn Work?

Let's Learn Work on Centrian, Kpedun ja Kokkolan kaupungin vuosina 2021–2023 toteuttama EU- rahoitteinen yhteistyöhanke, jossa tuotetun verkkokurssin testaamiseen ja kehittämiseen on osallistunut Keski-Pohjanmaan maakunnan yli 17-vuotiaita opiskelijoita. Hankkeessa on testattu ja kehitetty mentorointimallia, joka on tuonut opiskelijoille konkreettista tietoa alalta sekä kasvattanut itsetuntemusta edistäen samalla koulutusorganisaatioiden ja työelämän toimijoiden vuoropuhelua. Sekä verkkokurssi että mentorointimalli ovat pyrkineet vastaamaan muuttuviin työelämän osaamistarpeisiin lisäämällä opiskelijoiden työelämävalmiuksia. Työelämätaitojen oppimisen lisäksi hankkeen toiminta auttaa opiskelijoita konkreettisesti siirtymään koulutuksesta koulutukseen ja työelämään.

Podcast Antti Möttönen

Lähde työelämä- ja yrittäjyystaitojen oppimisen matkalle kuuntelemalla valmentaja Antti Möttösen ajatuksia yrittäjyyden mahdollisuuksista hänen urapolullaan sekä näkemyksiä siitä, millaisia ominaisuuksia yrittäjyys vaatii.

[Let's Learn Work Podcast – Antti Möttönen](#)

Lähteet

Yli-Hukka, S. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work podcast Antti Möttönen. [podcast]. SoundCloud. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/lets-learn-work-podcast-antti-mottonen>.

Let's Learn Work - työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi-

1.2 Kurssin suoritus tapa ja tavoitteet

Suoritustapa voi olla jonkin opintojakson tunneilla tapahtuvaa työskentelyä. Se voi myös olla koulukohtaisesti sovittua paikkaan ja aikaan sitoutumatonta työskentelyä, jolloin opiskelet silloin kun sinulle parhaiten sopii tai itsenäistä opiskelua koulun/opiskelupaikan ulkopuolella.

Kurssin suoritettuaan opiskelija osoittaa perehtyneensä keskeisiin tulevaisuuden työelämä- ja yrittäjyystaitojen teemoihin. Opiskelija ymmärtää yritteliään toimintakulttuurin periaatteita ja ymmärtää yrittäjyystaitojen kuvaavan myös yhtä työn tekemisen tapaa ja yrittäjämäistä asennetta. Opiskelija on syventynyt itsetuntemustaitoihin ja erityisesti oman osaamisen ja vahvuuksien tunnistamiseen sekä näiden sanoittamiseen.

Yrittäjän ajatuksia yrittäjyyden arjesta

Lähde tutustumaan tulevaisuuden työelämän ja yrittäjyyden näkymiin kuuntelemalla Let's Learn Work (ESR) -projektin podcastjakso, jossa tekstiilihuollon alalla toimivan Clewor Oy:n toimitusjohtaja Kristina Liedes kertoo ajatuksiaan yrityksen vaiheista ja tämän hetken tulevaisuuden näkymistä.

Podcast Kristiina Liedes

<https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-kristiina-liedes/s-ulKt7kzwGDX?si=0928ed2a892a4a52892f09418b8b89b1&utm>

Lähteet

Hautapakka, H. 2022. LLW Podcast - Kristiina Liedes. [podcast]. SoundCloud. <https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-kristiina-liedes/s-ulKt7kzwGDX?si=0928ed2a892a4a52892f09418b8b89b1&utm>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi- 2 Työelämätaidoissa alkuun

Kappaleen sisältö

Kappale

2. TYÖELÄMÄTAIDOISSA ALKUUN

2.1 Johdanto

1 video

2.2 Itsensä johtaminen

1 video

2.3 Osaaminen ja vahvuudet

2.4 Viestintä-, vuorovaikutus- ja esiintymistaidot

2.5 Sosiaaliset vuorovaikutustaidot

2.6 Minustako yrittäjä - yrittäjämäiset valmiudet

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi- 2.1 Johdanto

Työelämän tärkeiden taitojen äärelle!

Tämän pääluvun tavoitteena on herättää pohtimaan työelämätaitoihin kuuluvaa yleistä osaamista, auttaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja laajentaa opiskelijan näkemyksiä yrittäjyydestä. Opiskelet itsensä johtamista, viestintä- ja vuorovaikutustaitoja, sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, yrittäjyyttä sekä pääset jäsenilemään omaa osaamistasi.

Tulevaisuuden työelämässä työn johtaminen on murroksessa ja vastuuta työn organisoimisesta siirtyy työntekijän suuntaan. Priorisointitaitojen, oikeanlaisten viestintätapojen ja tunneälyn hallitseminen korostuvat työssä kuin työssä.

Tulevaisuuden työelämässä työtä tullaan tekemään yrittäjämäisellä tavalla, jolloin on hyvä hallita yrittäjämäisiä valmiuksia. Hyvät suulliset ja kirjalliset vuorovaikutustaidot ovat aina tarpeen.

Kurssiosuuden sisällöntuotantoon ovat osallistuneet niin Keski-Pohjanmaan maakunnan opiskelijat kuin työelämän edustajat.

Podcast Mervi Järkkälä

Tutustu yrittäjyyteen ja sitä tukeviin alueellisiin toimintatapoihin kuuntelemalla Podcast, jossa ääneen pääsee Keski-Pohjanmaan yrittäjien toimitusjohtaja Mervi Järkkälä.

<https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-mervi-jaerkkaelae/s-VbpM2uCBepM?si=86fe568d17714f75bee07bd6452bbd5e&utm>

Lähteet

Lähteet

Autio, J. (haastattelija). 2023. LLW Podcast Mervi Järkkälä. [podcast]. SoundCloud. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-mervi-jaerkkaelae/s-VbpM2uCBepM?si=86fe568d17714f75bee07bd6452bbd5e&utm>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen

-Kurssi-

2.2 Itsensä johtaminen

Mitä itsensä johtaminen on?

Itsensä johtamisella tarkoitetaan taitoja, joita tarvitsemme, jotta saamme tehtyä tavoittelemamme asian, esimerkiksi opiskeluun liittyvän tehtävän tai niinkin arkiselta tuntuvan asian, kuin viestin lähettämisen ystävälle. Ensimmäinen askel itsensä johtamisessa on tunnistaa omat arvot ja tavoitteet. Jotta pääsemme kohti näitä tavoitteita, teemme päivittäin pieniä valintoja vapaa-ajalla, opinnoissa ja työssä. Itsensä johtamisen taidot ovat apuna näiden valintojen tekemisessä.

Itsensä johtamiseen kuuluvia taitoja ovat esimerkiksi itsetuntemus, ajanhallinta ja asioiden priorisointi. Eräs tärkeä itsensä johtamisen osa-alue on myös kyky pitää itsestä kokonaisvaltaisesti huolta niin, että työ ja vapaa-aika ovat keskenään tasapainossa.

Itsensä johtaminen on tärkeä työelämätaito

Työelämä haastaa hyvinvointiamme tutkitusti monin tavoin, ja nykyään erilaiset mielenterveysongelmat, kuten uupuminen, ovat yleisin syy pitkille sairauspoissaoloille. Hyvinvointiamme haastavat esimerkiksi jatkuva tietotulva sekä työn ja vapaa-ajan sekoittuminen.

Lisäksi työntekijältä odotetaan nykyään aktiivisuutta, itseohjautuvuutta, jatkuvaa kehittymistä sekä kykyä sopeutua muutoksiin. Voidaksemme hyvin, meidän tulee palautua työelämän vaatimusten aiheuttamasta kuormituksesta. Itsensä johtaminen taidot tukevat jaksamistamme ja työkykymme ylläpitämistä.

Tässä kategoriassa opit

Mitä itsensä johtamisella
tarkoitetaan

Tunnistamaan ja
kehittämään itsensä
johtamisen taitoja

Keskeiset käsitteet

Itsetuntemus
Ajanhallinta
Priorisointi
Hyvinvoinnista
huolehtiminen

Tavoitteet

Itsensä johtamistaidot -osion ovat suunnitelleet ja tuottaneet Kokkolan 2. asteen koulupsykologit Roosa, Anna-Karin, Jetta, Johanna ja Minna. Itsensä johtaminen on yksi tärkeimmistä itsetuntemuksen osa-alueista, johon kuuluvia taitoja kehittämällä voidaan lisätä niin työssä kuin opinnoissa jaksamista kuin yleistä psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia. Tämän **osion tavoitteena** on auttaa opiskelijaa pohtimaan itsensä johtamisen taitoja, sen osa-alueita sekä saada opiskelija ymmärtämään, mitä itsensä johtamisella yleisesti tarkoitetaan. Kurssitehtävien tavoitteena on auttaa opiskelijaa löytämään uudenlaisia keinoja itsensä johtamisen kehittämiseen.

Yhtenä edellytyksenä itsensä johtamiselle on **motivaatio**. Tarvitsemme jonkinlaisen tavoitteen, jota kohti etenemme. On olemassa ulkoisia motivaatiotekijöitä, kuten raha, kunnia, arvosanat sekä erilaiset palkinnot. Sisäisiin motivaatiotekijöihin kuuluvat esimerkiksi kiinnostus asiaan, taidokkuus ja merkityksellisyuden kokemus, uuden oppimisen palo sekä uteliaisuus. Omia motivaatiotekijöitä kannattaa pohtia syvällisemmin, jotta itsensä johtamisen onnistumiselle on hyvät edellytykset.

Itsensä johtamisen taidot ovat osa modernia työelämää. Olet ehkä aiemmin tottunut esimerkiksi opintojesi yhteydessä, että muut kertovat sinulle, mitä tehdä ja tavoitella. Työelämässä **johtamisen malli** on kuitenkin yhä useammassa työpaikoissa muuttunut hierarkisesta johtamisen mallista kohti työntekijän itsensä johtamista, jossa itseohjautuvuuden taito korostuu. Kuuntele koulupsykologien ajatuksia itsensä johtamisen taidon merkityksestä

Kuuntele koulupsykologien ajatuksia itsensä johtamisen taidon merkityksestä

Kuuntele podcast

Kuuntele itsensä johtamisesta kertovat podcast-jaksot :

- Psykopodiaa: Jakso 4 - Itsensä johtaminen, vieraana Satu Pihlaja.
- Let`s Learn Work Podcast Itsensä johtaminen & itsetuntemus, vieraana Petra Maunula

Podcast Itsensä johtaminen

[tsensä johtaminen & itsetuntemus](#)

Keskittymiskyvystä huolehtiminen on osa itsensä johtamisen taitoja

Etätyö, joka sisältää paljon irrallisia työtehtäviä ja niin sanottua "tietotyötä" asettaa haasteen keskittymiskyvyllesi. Kuuntele seuraava podcast, joka käsittelee etätyön tekemisen haasteita tästä näkökulmasta.

Podcast: Kuuntele vinkkejä keskittymiskyvyn harjoittamiseen

[Etätyö rasittaa aivoja ja muistia aivan uudella tavalla - erityisesti keskittymiskykyään kannattaa harjoittaa | Radio Suomi Jyväskylä | Yle Areena - podcastit](#)

Avokonttorissa työskentelevien aivoja rasittavat tutkimusten mukaan jatkuva häly ja toistuvat keskeytykset. Kun päässä surisee monta asiaa, on erityisesti työmuisti ja keskittymiskyky koetteella. Mutta helppoa ei ole myöskään näin korona-aikaan kotitoimiston etätöissä. Moni kokee hukkuvansa digitaalisten viestien tulvaan.

Tehtävä 2.2.: Itsensä johtaminen haltuun!

Valitse alla olevalta tehtävälistalta (a – g vaihtoehdoista) 2 tehtävää, jotka voisivat auttaa juuri sinua itsensä johtamisen harjoittelussa.

Vastaa tehtävänannon mukaisesti tehtäviin. Lisäksi kirjoita ja kerro miksi valitsit kyseiset kaksi tehtävää. Eli kerro myös ajatuksistasi ja kokemuksistasi niitä tehdessäsi.

Kokoa valitsemasi kaksi tehtävää + pohdinta, samalle tiedostolle koneellesi ja lähetä vastaukset sovitulla tavalla kurssin vastuuhenkilölle.

Tehtävien tavoitteena on auttaa sinua kehittämään omia itsensä johtamisen taitoja sekä samalla tarjota vinkkejä pysähtymistapoihin stressaavissa elämäntilanteissa. Osa tehtävistä auttaa tutkitusti sinun ajatuksia ja aivoja pääsemään sellaiseen tilaan, joka mahdollistaa paremmat lähtökohdat ongelmanratkaisulle, päätöksentekokyvyille ja luovuudelle.

a) "Mihin tää aika oikeen menee?"

Kirjoita ylös päivän aikana tekemiäsi asioita ja aika, joka niihin menee. Muista myös someen ja muuten puhelimella kulutettu aika. Mieti sen jälkeen, mihin haluaisit aikasi käyttää. Mitä huomaat? Miten voisit paremmin jakaa aikaasi ja tehdä niitä asioita, joita haluaisit tehdä?

b) "Tää oli hyvä päivä!"

Mitä sinun pitäisi tehdä, että tuleva päivä olisi mahdollisimman onnistunut? Kirjaa ylös asioita, mitä sinä voisit tehdä, että sinun päiväsi olisi mahdollisimman onnistunut. Toteuta asioita yksi kerrallaan, vaikkapa yksi asia päivässä. Huomaatko itsessäsi jotakin?

c) "Miten meni noin niinku omasta mielestä?" – Tilanneanalyysi

Mieti tilannetta, joka ei mennyt ihan niin kuin olisit toivonut. Täytä lomakkeessa olevat apukysymykset. Saatat löytää oivalluksia pulmaasi!

Kopio linkki selaimesi: https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/itsehoito-ja-oppaat/itsehoito/epavakaa_persoonallisuushairio/Documents/MTT_Ep%C3%A4vakauden_Omahoitto_Ket-

[juanalyysi.pdf](#)

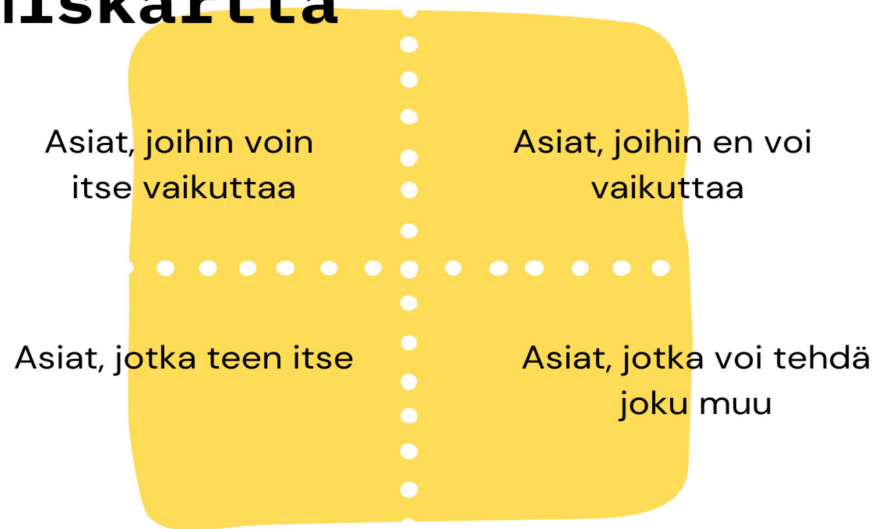
d) "Meneekö liian lujaa?" – Karsimiskartta

Onko sinulla ihan liikaa kaikkea? Koetko, että aika ei riitä kaikkeen? Silloin on pakko karsia jostakin. Hyödynnä priorisoinnin apuna karsimiskarttaa.

Hyvän mielen taidot

https://m.facebook.com/watch/?v=2355683758019197&paipv=0&eav=Afa2RGpUP7aiVX9G0w9JOk3UC-uL3ISn5I6-uitzgpUI4QNtH12CgdKjjold5FHi720&_rdr

Karsimiskartta

e) "Kauheesti tekemistä, mutta mistä aloitan?" – Priorisoinnin nelikenttä

1. Kirjoita kaikki mielessäsi olevat tekemistä odottavat asiat listaksi. Asiat voivat olla pieniä tai suuria, tärkeitä tai vähemmän tärkeitä. Kirjoita kaikki ylös!

Piirrä joko käsin tai tee koneella alla olevan kaltainen, mutta isompi, nelikenttä. Nimeä nelikentän lokerot tärkeyden ja kiireellisyyden mukaan esimerkkikuvan mukaisesti.

Seuraavaksi lajittele listaamasi asiat näihin neljään laatikkoon.

Minkä laatikon tehtävistä sinun olisi mielestäsiärkevin aloittaa priorisointi eli asioiden hoitaminen? Ehdottomasti "Tärkeät, kiireelliset" -laatikosta.

Valitse nyt "Tärkeät, kiireelliset" -laatikosta yksi tehtävä, jonka tiedät saavasi helposti valmiiksi. Tee se ja vedä tehtävä yli listalta. Kas näin!

Jatka saman laatikon tehtävillä, jonka jälkeen voit miettiä, minkä laatikon tehtäviä teet sitten – yksi tehtävä kerrallaan.

Priorisoinnin nelikenttä

f) "STOP stressille!"

Pysäytä tai jarruta stressi tietoisien läsnäolon harjoituksen avulla. Kokeile Oivamieli-sivustolta löytyvää hengitysharjoitusta. Linkki harjoitukseen: https://oivamieli.fi/hengityksen_seuranta.php

Kirjoita ylös tuntemuksia ja ajatuksia, joita sinulla heräsi

1. Ennen harjoituksen tekoa
2. Harjoituksen aikana
3. Harjoituksen jälkeen

g) "Give me a break! - Pysähtymisen tapoja

Tauot ovat tärkeitä niin opiskelussa kuin työnteossa. On hyvä pysähtyä hetkeksi ja pitää tauko, antaa aivoille hetki aikaa rentoutua ja rauhoittua. Taukojen avulla voit oppia nopeammin, voida paremmin ja saat osaamisesi parhaiten käyttöön. Voit kokeilla alla olevia tapoja pysähtyä.

- Juo lasi vettä ja mieti, miten miltä vesi tuntuu suussasi.
- Käy vessassa ja valele kasvosi viileällä vedellä.
- Katsele hetki ulos ikkunasta ja keskity siihen, mitä näet.
- Keskity hengittämään hetki rauhallisesti.
- Tee muutama lihaskuntoliike.

- Puhu itsellesi kauniisti. (lohduttavat sanat itselle)
- Katso ympärillesi ja nimeä mielessäsi ääneen näkemiäsi asioita. Voit myös kuvailla niitä mielessäsi.
- Tee lyhyt taukojumppa venytellen tai lihaskuntoliikkeillä (esimerkiksi YouTubesta löydät vinkkejä!)

Kirjoita minkälaisia tuntemuksia ja ajatuksia sinulla heräsi taukojen pitämisestä. Voit esimerkiksi havainnoida, kuinka tauko vaikutti keskittymiskykyysi tai vointiisi. / Kuinka tauko vaikutti kehoosi, mieleesi ja keskittymiskykyysi?

Lähteet

Autio, J. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work podcast Petra Maunula. [podcast]. SoundCloud. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/itsensa-johtaminen-itsetuntemus>.

Helsingin Yliopisto. Koulutus- ja kehittämispalvelut 2021. Tulevaisuuden työelämätaidot. Saatavilla verkossa: <https://hyplus.helsinki.fi/wp-content/uploads/2021/06/Tulevaisuuden-tyoelamataidot.pdf>. 4–5.

HUS 2023. Mielenterveystalo verkkopalvelu. Sosiaalisen jännittämisen omahoito-ohjelma. Saatavilla verkossa: <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/sosiaalisen-jannittamisen-omahoito-ohjelma>.

Hytönen, T. (haastattelija). 19.11.2020. Etätyö rasittaa aivoja ja muistia aivan uudella tavalla – erityisesti keskittymiskykyään kannattaa harjoittaa. [podcast]. Radio Suomi Jyväskylä. <https://areena.yle.fi/podcastit/1-50692227>.

Lyytinen, N. (haastattelija). Huhtikuu 2019. Psykopodiaa-podcast 4. Itsensä johtaminen. Vieraana Satu Pihlaja [podcast]. Spotify. Saatavilla verkossa: <https://open.spotify.com/episode/2YBphUpfEWCIOhldXOFD8c>.

Vaara, L. 2018. Growing Mind. Yrittäjämäisen toimintatavan ydin. <https://www.youtube.com/watch?v=-BaBbajhAUE>.

Sitra Fund. 30.8.2021. Osaaminen näkyviin. <https://www.youtube.com/watch?v=HvvAvR5fC4c>.

Suomen mielenterveys Ry 2022. Oiva mieli verkkopalvelu. Saatavilla verkossa: https://oivamieli.fi/hengityksen_seuranta.php.

Suomen mielenterveys Ry Mieli verkkopalvelu. 27.8.2021. Tutustu itseesi Saatavilla verkossa: <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/itsetuntemus-ja-itsetunto/tutustu-itseesi/>.

Tukiainen, M. Hyvän mielen taidot. 21.10.2019. Facebook-julkaisu ja verkkosivu. Saatavissa: https://m.facebook.com/watch/?v=2355683758019197&paipv=0&eav=Afa2RGpUP7aiVX9G0w-9JOk3UC-uL3ISn5I6-uirzgpUl4QNTtH12CgdKjjold5FHi720&_rdr ja Hyvän mielen taidot | PS-kustannus.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 2.3 Osaaminen ja vahvuudet

Osaaminen näkyviin!

Osaamisen ja vahvuuksien sanoittaminen on tärkeä työelämätaito

Osaamista kertyy – paljon ja erilaista. Miksi oman osaamisen tunnistaminen ja erityisesti sanoittaminen niin suullisesti kuin kirjallisesti on tärkeä työelämätaito?

Työelämässä opitaan ja osaamista kartutetaan jokaisena päivänä vähän kerrallaan, useilla eri tavoilla. Tärkeitä tapoja oppia ovat tekemällä ja kokemalla oppiminen sekä muilta oppiminen

niin vuorovaikutuksessa kuin havainnoimalla. Työelämässä oppia kertyy erilaisissa tiimeissä, projekteissa, verkostoissa sekä mentoroinnissa (Kallonen & Kuhmonen 2021, 18). **Tehdään näkymätön näkyväksi** itselle eli kun vahvistetaan omaa ymmärrystä osaamisesta, usko omaan osaamiseen vahvistuu. Oman osaamisen ja vahvuuksien suullinen ja kirjallinen sanoittaminen, sekä sujuva esille tuominen siis edesauttavat (työ)elämässä menestymistä (Kallonen & Kuhmonen 2021, 17).

Kun itse tiedät mitä osaat ja uskallat sanoa sen muillekin, löydät todennäköisesti juuri sinulle parhaiten sopivaa ja mielekästä työtä tulevaisuudessa. Työelämässä tarvitaan erityisesti taitoa kertoa eli sanoittaa tiivistetysti se, mitä minä osaan ja kuka minä olen. Lisäksi tarvitaan taitoa tuoda se kiinnostavasti esille eli kykyä ”markkinoida” itseään.

Tässä kategoriassa opit Keskeiset käsitteet

Tunnistamaan mistä osa-alueista oma osaaminen muodostuu?

Mitkä ovat sinun kehitettäviä ominaisuuksia entä vahvuuksia?

Sanoittamaan omaa osaamista ja vahvuuksia

Osaaminen
Vahvuudet
Itsetuntemustaidot
Työelämätaidot

Tavoitteet

Omat vahvuudet ja osaaminen -osuuden tavoitteena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään laaja-alaisemmin, mistä eri osa-alueista oma osaaminen muodostuu ja mitä omat vahvuudet ovat. Opiskelija oppii tunnistamaan ja sanoittamaan omia vahvuuksiaan sekä osaamistaan ja ymmärtää, miksi näiden kahden asian osaaminen on tärkeä työelämätaito.

Tunne itsesi

Tunnistatko minkälaista tietoa ja taitoa sinulle on kehittynyt ja missä koet olevasi hyvä? Mitkä ovat vahvuuksiasi entä kehitettäviä ominaisuuksia? Minkälaisia kokemuksia ja millaista osaamista sinulle on kertynyt opinnoissasi, työssäsi tai vapaa-ajallasi?

Itsetuntemustaitojen kehittäminen ja ymmärtäminen kasvattaa positiivisia tuntemuksia ja myönteisiä tunteita. Voimme hyödyntää omia tunnistettuja vahvuuksiamme ja osaamistamme entistä paremmin. Ne antavat meille parempia voimavaroja sekä tapoja keksiä ratkaisuja kehittääksemme heikkouksiamme parempaan suuntaan. Minäkuvamme vahvistuu saadessamme tehdä merkityksellisiä asioita ja vastaanottaessamme palautetta osaamisestamme, onnistumisestamme sekä kehitettävistä ominaisuuksistamme.

Omien vahvuuksien ja osaamisen tunnistaminen lisäävät näin minäpystyvyyden tunnetta eli tunnetta kyvykkyydestä ja hallinnasta (minä pystyn ja osaan tämän), joka on suoraan yhteydessä motivaatioon.

Vahvuudet ja heikkoudet

On tärkeää ymmärtää, että meillä jokaisella on vahvuuksia. Toisille meistä vain vahvuuksien sanoittaminen ja tunnistaminen on haasteellisempaa kuin toisille. **Miksi vahvuudet ovat tärkeitä?** On tutkittu (mm. Wenström 2022, 107) ja todettu, että omien vahvuuksien tunnistaminen tukee opiskelijan hyvinvointia, vahvistaa myönteisiä tulevaisuuden odotuksia, opiskeluihin sitoutumista ja niissä menestymistä sekä vahvistaa sosiaalisia vuorovaikutustaitoja. Vahvuuksien kautta löydetään kiinnostuksenkohteita ja kiinnostuksenkohteiden kautta voidaan

päinvastoin huomata, minkä asioiden parissa vahvuudet tulevat esille (Wenström 2022, 107).

Tunnistetut vahvuudet kasvattavat myös motivaatiotamme tiettyjä aiheita ja tekemistä kohtaan ja lisäävät näin minäpystyvyyttä entisestään (mm. Wenström 2022, 14). Mieti tunnetta, jossa olet kiinnostunut jostain aiheesta. Koet, että aiheen parissa toimiminen onnistuu sinulta helposti ja olet lisäksi motivoitunut. Jotkin asiat hallitsemme hyvin ja toiset asiat heikommin. **Heikkoudet ovat kuin vahvuudet, eli molemmat ovat kehitettäviä ominaisuuksia.** Voimme kehittää omia tunnistettuja heikkouksiamme kuten voimme kehittää omia vahvuksiamme. Itsetuntemustaidot auttavat meitä myös tunnistamaan heikkouksiamme ja pohtimaan, kuinka voisimme niitä kehittää. Tunnistatko sinä vahvuuksiasi ja heikkouksiasi?

Kehittyvä osaaminen

Osaamiseen liittyy toivoa tietojen ja taitojen kehittymisestä: jos jotain ei vielä osaa, sen voi oppia. Monenlaista osaamista kertyy useista ympäristöistä, kuten oman alansa opinnoista ja työkokemuksesta (substanssiosaamisesta), omista mielenkiinnon kohteista tai harrastuksista. Omaa osaamista voi ja kannattaakin kehittää koko elämän ajan. Työelämän muuttuessa uudenlaista osaamista tarvitaan jatkuvasti.

Osaamisessa ei ole vain nimittäin kyse siitä, minkälaista osaamista meille kertyy koulutuksesta, saavutetusta ammatista tai tutkinnosta, vaan kaikista niistä erilaisista tiedoista, taidoista ja kokemuksista. Yhtä lailla hiljaisesta tiedosta ja ymmärryksestä, joita meille elämämme aikana kertyy.

Voimme oppia ja kehittyä tunnistamaan ja sanoittamaan omaa osaamistamme pohtimalla ja harjoittelemalla. Voimme auttaa niin itseämme kuin toisiamme osaamisen huomaamisessa ja sen näkyväksi tekemisessä. Vaikka sinusta itsestäsi saattaisi tuntua, että vielä kokemusta ei ole kovin paljon, on tärkeä ymmärtää, että työelämässä opit jatkuvasti uusia asioita ja osaamisesi kehittyä tekemällä ja oppimalla askel kerrallaan.

Minun vahvuudet & osaaminen

let's
learn
work

MILLE ASIOILLE JA TEKEMISELLE SYDÄMESI SYKKII?

Mistä innostut ja saat energiaa?

Listaa asiat joista oikeasti pidät ja joista olet aidosti kiinnostunut ja mitä asioita pidät itsellesi tärkeänä?

MINÄ MUIDEN SILMIN?

Joskus muut ympärilläsi olevat osaavat kertoa ja sanoittaa sinua paremmin sen, mitä et itse ehkä huomaa?

Kysy vähintään yhdeltä ystävältä, opiskelukaveriltasi, vapaa-ajan harrastuksissa olevalta tai perheenjäseneltä mitkä ovat sinun vahvuuksia ja osaamista.

MISSÄ KAIKESSA OLET HYVÄ?

Omaa osaamista kertyy useista eri yhteyksistä, kuten esim. harrastuksista, vapaa-ajan toiminnasta, ihmissuhteista, opinnoista kuin työstä.

Ole rohkea ja listaa kaikki mitä mieleesi tulee.

Tee näkymätön näkyväksi itsellesi. Vahvista omaa ymmärrystä osaamisestasi ja uskoa omiin vahvuksiisi.

Listaa avainsanoin keskeiset vahvuutesi ja ydinosaamisesi.

kiteytä

VAHVUUDET

- 1
- 2
- 3

OSAAMINEN

- 1
- 2
- 3

Tehtävä 2.3. Minun vahvuudet ja osaaminen

Meillä jokaisella on suuri määrä tietoa, taitoa, kykyjä, vahvuuksia ja osaamista! Sitä kertyy elämän aikana työssä, arjessa, vapaalla, harrastuksissa, ihmissuhteissa – oikeastaan missä vain. Kaikki osaaminen on arvokasta, mutta emme aina huomaa osaamistamme.

Minun vahvuudet ja osaaminen –tehtävän avulla opit tunnistamaan omia vahvuuksiasi usean eri näkökulman kautta ja harjoittelet oman osaamisen sanoittamista. Lisäksi tehtävänäsi on harjoitella erityisesti kiteyttämään kolme keskeistä vahvuuttasi ja osaamistasi.

Lataa tehtävä alla olevasta tiedosta itsellesi, täytä, tallenna koneellesi ja palauta tehtävä sovitulla tavalla kurssin vastuuhenkilölle.

[minun vahvuudet ja osaaminen canva 2022.pdf](#)

Lähteet

Arola, M. 1.2.2022. Mistä puhumme, kun puhumme osaamisesta. Puheenvuoro. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/blogit/mista-puhumme-kun-puhumme-osaamisesta/>.

Arola, M. & Vesa, A-M. 30.8.2021. Näin huomaat oman osaamisesi – neljän asiantuntijan vinkit. Osaaminen näkyviin -hanke 2022. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/nain-huomaat-oman-osaamisesi-neljan-asiantuntijan-vinkit/>.

Arola, M. ym. 2022. Sitran selvityksiä 204: Osaaminen syntyy ekosysteemeissä. Maaliskuu 2022. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/app/uploads/2022/03/sitra-tulevaisuuden-osaaminen-syntyy-ekosysteemeissa.pdf>.

Helsingin Yliopisto. Koulutus- ja kehittämispalvelut 2021. Tulevaisuuden työelämätaidot. Saatavilla verkossa: <https://hyplus.helsinki.fi/wp-content/uploads/2021/06/Tulevaisuuden-tyoelamataidot.pdf>. 11–12.

Kallonen, T. & Kuhmonen, A. 2021. Jatkuva oppiminen: työelämän tärkein taito. HansaPrint: HansaBook 2021. 11–12, 15–19.

Kanniainen, M-R, Nylund, J, Kupias P. 2017. Mentoroinnin työkirja. Helsingin yliopisto. Saatavilla verkossa: https://blogs.helsinki.fi/mentorointi/files/2014/08/Mentoroinnin-tyokirja_A4.pdf. 35–36.

Nuorten yrittäjyys ja talous. 2022. Vuosiyrittäjänä. Moduuli 3: Osaaminen ja vahvuudet. Saatavilla verkossa: <https://vuosiyrittajana.fi/oppija/moduuli-3/>.

Sitra 18.6.2021. Työkalu. Omat vahvuuteni -yksilöharjoitus. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/caset/omat-vahvuuteni-harjoitus/>.

Wenström, S. 2022. Kaikilla vahvuuksilla. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy 2022. 135, 141–143, 146–149.

Minun vahvuudet ja osaaminen canva- aineistona on käytetty:

Sitra 2022. Osaamisen käsi – kokonaiskuva omasta osaamisesta. Saatavilla verkossa: <https://acrobat.adobe.com/link/track?uri=urn%3Aaid%3Ausc%3AUS%3A8905a791-4406-4e44-b850-77b22a6e765a&viewer%2ImegaVerb=group-discover>.

Sitra 2022. Omat vahvuuteni yksilöharjoitus. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/app/uploads/2021/08/osaaminennakyyiinomatvahvuuteni.pdf>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjäystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi- 2.4 Viestintä-, vuorovaikutus- ja esiintymistaidot

Mitä

Viestintä - ja vuorovaikutustaidot osiassa avataan työelämän niin sanallista ja sanatonta viestintää kuin kirjallista viestintää.

Kuinka tavoitat lukijan ja kuulijan? Entä missä kanavassa viestisi tavoittaa kuulijan parhaiten? Kuinka erilaiset tunnetilat näkyvät viestinnässä?

Ohjeistamme ja autamme sinua harjoitusten avulla pohtimaan omaa vuorovaikutusosaamistasi sekä saamaan uusia näkökulmia oman osaamisen kehittämiseen.

Miksi

Viestintä - ja vuorovaikutustaidot ovat tärkeä osa työelämätaitoja. Näiden taitojen osaaminen tulee tulevaisuudessa korostumaan toimintaympäristöjen ollessa yhä enemmän muutoksessa.

Jatkuvasti muuttuvassa työympäristössä tarvitaan ammatillisen substanssiosaamisen ohella myös verkosto- ja tiimiosaamista sekä valmiuksia toimia monikulttuurisessa ympäristössä ja erilaisissa yhteisöissä.

Tavoitteet

Viestintä- ja vuorovaikutustaidot -osion tavoitteena on antaa opiskelijalle näkökulmia ja ymmärrystä niin sanallisen ja sanattoman kuin kirjallisen viestinnän merkityksestä. Viestintä- ja vuorovaikutustaidot ovat keskeinen ja tärkeä osa työelämätaitoja opinnoista, ammatista ja ammattialasta riippumatta. Tavoitteena on lisäksi rohkaista opiskelijaa tehtävien kautta haastamaan itseään ja pohtimaan, miten voisi kehittää omia vuorovaikutukseen ja viestintään liittyviä taitoja.

Nykyaikana ja erityisesti tulevaisuuden työelämässä työtä tullaan tekemään lukuisissa ja hyvinkin monenlaisissa tiimeissä. Tiimityötaitojen osaamista vaaditaan ja tarvitaan niin opiskelussa kuin työelämässä. Hyvät vuorovaikutus- ja tunnetaidot tulevat näin entisestään korostumaan tulevaisuudessa, viestinnän ollessa yhä monipuolisempaa ja monikanavaisempaa (mm. Helsingin yliopiston kehittämisspalvelut 2021, 7-8).

Tulevaisuudessa viestintätavat sekä kanavat ovat muutoksessa. Nykyään viestintä on yhä enemmän ja enemmän läpinäkyvää ja moniäänistä vuorovaikutusta. Viestinnän avulla mm. tiedotetaan asioista, tehostetaan tekemistä ja tehdään yksilön ja yritysten toimintaa näkyväksi. Viestinnän ja vuorovaikutuksen tulevaisuuden haasteena on sen nopeampaisuus, luotettavuus sekä kiinnostavuus.

Mitä viestintä- ja vuorovaikutustaidot ovat?

Viestintä on aina vuorovaikutusta ja vuorovaikutuksessa olemista – kuunteleminen on yhtä tärkeää kuin suullinen ja kirjallinen viestintä

Vinkkejä kuinka olla hyvä kuuntelija ja avoin toisenlaisille ajatuksille

Kuuntele mielipiteitä ja ajatuksia tuomitsematta

Kysy aidosti ja kiinnostuneena kokemuksista ja näkemyksistä.

Sivuuta tietoisesti halusi olla oikeassa. Älä korjaa toisen sanomisia.

Älä anna tunteille ylivaltaa, vaikka olisitkin eri mieltä.

Toista välillä sanoman ydin ikään kuin varmistaaksesi, että ymmärsit toisen sanoman oikein.

Lakkaa ajattelemasta, mitä aiot sanoa seuraavaksi ja keskity siihen, mitä toinen sanoo ja kysy siihen liittyen jotain lisää. Älä keskeytä, älä arvostele.

Muista, että kehonkielellä on merkitystä.

Sanallisen viestin tulisi olla yhdenmukainen sanattomien viestien eli kehonkielesi kanssa.

Vuorovaikutuksen kuvaillaan olevan jatkuvasti käynnissä olevaa dialogia eli henkilön tai henkilöiden välistä viestintää. Se on toisten kohtaamista. Se on muutoksessa olevaa, oli vuorovaikutus sitten kasvokkain tai teknologian (viestinnän) välityksellä tapahtuvaa. Jokainen kohtaaminen luo mielikuvan toiselle meistä. Vuorovaikutuksen tavoitteena on dialoginen tiedon vaihto, jonka työkaluina ovat kuunteleminen, kirjoittaminen, puhuminen ja kehollinen viestintä.

Viestintä- ja vuorovaikutustaidot koostuvat näin ollen erilaisista taidoista ja osa-alueista: millainen olet keskustelijana, esiintyjänä ja kuinka viestit mm. kirjoittamalla? Tässä opetusmateriaalissa avataan yleisesti keskeisiä viestinnän ja vuorovaikutuksen taitoja.

Sanaton viestintä

Oletko pohtinut, minkälaista sanatonta viestintää harjoitat oman kehonkieleesi kautta (erilaiset eleet, asennot, liikkeet ja kasvojen ilmeet)? Kuinka artikuloit, miten käytät äänenpainoa? Minkälaista äänen voimakkuutta, sävyä, murteita ja puheen tempoä käytät puhuessasi? Mitä viestit yleisesti ulkoisella olemuksellasi – kuinka pukeutumisesi, siisteytesi ja hajut vaikuttavat vuorovaikutuksessa?

- Ole kiinnostunut: sanallinen ja sanaton viestintä, kehonkieli
- Keskustele kysymyksiä ja kuunnellen – erityisesti aito kuunteleminen näkyy meistä
- Tunnista ääneen lausuttuja ja tiedostamattomia odotuksia (intuitiivinen ymmärrys)
- Avoimuudella luodaan luottamusperusta (avoin keskustelu, avoin kuunteleminen, kunnioitus)

Läsnäoleva kohtaaminen on tärkeää. Sanattomaan viestintään liittyy yleisiä kehonkielen viestejä, jotka voidaan tulkita myönteisiksi tai kielteisiksi viesteiksi. Mieti, mitkä kehonkieleen liittyvät asiat ovat mielestäsi myönteisiä ja mitkä näyttävät tai voidaan tulkita kielteiseksi tai negatiiviseksi.

Kehonkielen myönteisiä viestejä

kasvot kohti keskustelukumppania / ruutua
keskittyminen kuunteluun
ryhdikäs, levollinen asento
aktiivinen ilme ja olemus
avoin hymy
eläytyminen keskusteluun

Kehon kielen kielteisiä viestejä

poispäin kääntynyt asento
harhaileva tai pälyilevä katse
rauhattomuus ja levottomuus
velto asento
epämieluisuutta osoittavat ilmeet, väheksyvä hymy
samanaikainen puuhastelu jonkun muun asian parissa

Mikä on sinun suhteesi esiintymiseen?

Lue artikkeli tai kuuntele haastattelu, jossa koulupsykologi Roosa di Baldo antaa vinkkejä jännittämiseen.

[Opiskelijoiden esiintymispelko on lisääntynyt - koulupsykologi antaa neljä vinkkiä, joilla jännittämistä voi helpottaa](#)

Opiskelijoiden esiintymispelko lisääntyi pandemian aikana. Kokkolan suomalaisen lukion ryhmätapaamisissa tilannetta halutaan helpottaa. Seuraava, kevään ryhmäkin on jo täynnä. Yhä useampi nuori potee esiintymispelkoa, ja korona-ajan sosiaalisella eristäytyneisyydellä on vaikutuksensa ilmiöön. Kokkolan suomalaisen lukion koulupsykologi Roosa di Baldo havahtui asiaan, kun kouluilta alkoi tulla yhä useammin viestiä julkista esiintymistä jännistäväistä nuorista.

Työelämässä viestiminen

Kirjoittanut Heini Kaustinen, HR-assistentti, Eezy Oyj

Onnistunut viestiminen työelämässä on erittäin tärkeä taito. Hyvää työyhteisöä ja yhteishenkeä arvostetaan yrityksissä entistä enemmän ja tämä vaikuttaa myös mm. rekrytointiin, jonka tärkeänä osana onkin löytää yritykselle se ”juuri oikea tyyppi”, ammatillisen osaamisen lisäksi. Kerron tässä osassa viestimisestä työelämän eri tilanteissa sekä vinkkejä työhaastatteluun.

Työhaastatteluun varmuutta toistojen kautta

Harjoittelu auttaa, kun haluat oppia tai onnistua uudessa taidossa ja sama pätee myös työhaastattelussa onnistumiseen. Älä lannistu, vaikka saisit kutsun haastatteluun, mutta et tulisi-kaan valituksi. Käy läpi onnistumisesi ja kehittämisen mahdollisuudet tulevia haastatteluja varten. Jokainen haastattelu antaa eväitä seuraavaan. Työhaastattelussa me rekrytoijat haluamme selvittää sinusta mm. motivaation ja millainen sinä olet työntekijänä ja työkaverina. Valmistaudu siis kertomaan itsestäsi, osaamisestasi ja elämäntilanteestasi niin hyvin, että nämä tiedot tulevat selville.

Jokainen jännittää, myös rekrytoijaa jännittää joskus. Jännitys kertoo usein siitä, että asia on merkityksellinen, eli jännitys on positiivinen tunne. Usein jännittämisestä ja sen syystä voi kertoa suoraan, ja silloin aivot ja keho ei enää yritä salata tunnetta ja se helpottaa. Vähäinen haastattelukokemus, uuden urapolun alku tai erilainen haastattelumuoto voivat olla ymmärrettäviä jännittämisen syitä.

Valmistaudu

Työhaastattelu kestää yleensä n. 15–50 minuuttia. Tämä on varsin lyhyt aika tutustua ihmiseen, joten rekrytoijat pyrkivät huomioimaan sinut kokonaisuutena. Tämä tarkoittaa myös sanataonta viestintää ja olemustasi. Ota siis huomioon aikaisemmin tässä kurssimateriaalissa mainitut vinkit sanattomaan viestintään ja pyri viestittämään olevasi kiinnostunut, motivoitunut ja työtehtävään soveltuva. Pähkinänkuoressa tämä tarkoittaa sitä, että olet oikeaan aikaan paikalla (5 min ennen sovittua haastattelu-aikaa), vastaat kysymyksiin riittävästi ja kerrot itsestäsi reippaasti. Lisäksi kannattaa etsiä ja lukea tietoa yrityksestä, johon olet hakemassa. Mikä on yrityksen visio ja millaisia työtehtäviä siellä on? Kuinka iso organisaatio se on ja millaisia tapahtumia yrityksen historiassa on tapahtunut (esim. onko kasvua, uusia toimipisteitä, tai merkkipaaluja). Nämä kertovat kiinnostuksestasi sekä motivaatiostasi tulla palkatuksi juuri siihen yritykseen.

Työpaikalla viestiminen

Saadessasi työpaikan, pääset sisään työporukkaan ja sen viestintään. Työporukassa on usein eri taustaisia sekä eri-ikäisiä henkilöitä. Työpaikalla hyvää työilmapiiriä kasvattaa aivan tavalliset kohtaamiset kuten tervehtiminen ja toisten auttaminen. Jokaisella on joskus huonoja päiviä, mutta omia negatiivisia tunteita ei ole syytä purkaa päivittäin työkaverille. Jos omassa elämässä on työntekoon selkeästi vaikuttavia haasteita, niistä on hyvä kertoa esimerkiksi esihenkilölle tai HR-henkilölle (myös esimerkiksi mahdollisten poissaolojen vuoksi). Turvallisessa työyhteisössä jokaiselle taataan työrauha ja mahdollisuus keskittyä työhön.

Ethän sinä ole työelämän ankeuttaja? Liian usein työpaikan ”kokeneet konkarit ja vanhat ammattilaiset” naureskelevat uusille tulijoille, jotka ovat innokkaita ja energisiä. Negatiivisia kommentteja saattaa saada, jos ehdottaa uusia ideoita tai haluaisi kehittää yrityksen toimintaa. Tämä automaattisesti vähentää yrityksen uusiutumisen- ja kehittymismahdollisuuksia, joten toivottavasti sinäkin olet työpaikalla kannustava ja toisia tukeva työkaveri. Ei sammuteta uuden osaajan intoa, vaan pyritään tukemaan uusin silmin katsovaa, sillä hänessä on mahdollisuus innovatiivisille ajatuksille ja ”laatikon ulkopuolelta” -ajattelulle.

Työsuhteen päätös

Kun työsuhde päättyy, on tärkeää vielä rakentaa, eikä polttaa siltoja. Muista, ettet koskaan voi tietää, kuka vastaasi tulee kenties seuraavassa työhaastattelussa tai työpaikassa. Älä siis lähde ovia paukuttaen ja huutaen, vaikka kokisit lähdön tai yrityksen epäileväksi. AINA kiitä kokemuksesta, sillä sinä olet varmasti saanut työsuhteesi aikana oppeja ja neuvoja työtehtävistäsi, osaamisesi on karttunut ja olet ehkä oppinut tuntemaan itseäsikin paremmin. Kenties tiedät lähdön jälkeen, ettet enää halua esimerkiksi asiakaspalveluun, etätööhön, fyysiseen työhön

tai pieneen työyhteisöön. Yhä enemmän yritykset ovat kiinnostuneita kysymään lähteviltä työntekijöiltä palautetta sekä lähtöön vaikuttavia syitä. Kerro nämä rehellisesti, mutta myös rakentavasti, jotta yritykselle olisi niistä apua. Esimerkiksi esihenkilön haukkuminen ei anna yritykselle mitään apua, mutta jos osaat kertoa esimerkiksi, että palkkaustaso on työpaikassa markkinoita matalampi, työnjohto ei jaa riittävästi tietoa tai työpaikassa ei ole pidetty huolta työturvallisuudesta. Oikea ja perusteltu palaute kertoo myös sinun ammattimaisuudestasi ja antaa sinusta hyvän kuvan.

Lähtiessäsi muista huolehtia myös muutamista käytännön asioista. Pyydä kahden viimeisen työviikon aikana itsellesi työtodistus ja muista, että halutessasi, esihenkilön on myös annettava työtodistukseen sinusta arviointi/palaute. Älä jätä työtodistuksen pyytämistä viimeiseen työpäivään, sillä silloin se helposti jää saamatta esimerkiksi esihenkilön kiireiden vuoksi. Työtodistus voi vaikuttaa palkkaasi ja se on seuraavaan työpaikkaan hakiessasi tärkeä todistus osaamisestasi, joten se on aina arvokas paperi. Usein työtodistuksia pyydetään nähtäväksi/ lähetettäväksi jo uutta työpaikkaa hakiessasi, joten on hyvä kerätä kaikki työuran työtodistukset ja työnhakuun liittyvät paperit (esim. CV) samaan kansioon. Lisäksi jutellessasi lähdestä esihenkilösi kanssa, voit halutessasi kysyä, saanko antaa esihenkilösi yhteystiedot suosituksia pyydetessä. Suositukset ovat arvokas tapa antaa mahdollisuus soittaa ja kysyä entiseltä esihenkilöltäsi tietoja ja kommentteja sinusta työntekijänä ja työkaverina. Muista myös päivittää suosittelijalistaasi, että se on ajankohtainen, eikä suosituksia pyydetä enää yli 5 vuotta sitten olleilta esihenkilöiltä. Ihmiset muuttuvat ja vaihtavat työpaikkaa, joten yli viisi vuotta vanhoja kommentteja ei ole enää tarkoituksenmukaista pyytää.

Onnea tuleviin työmahdollisuuksiin!

Tunnetaidot, tunneäly ja empatia osana työelämän vuorovaikutustaitoja

Vuorovaikutustaitoissa oleellisena osana on kyky eläytyä toisen ihmisen asemaan. Tunnetaidot, tunneäly ja empatia kuuluvat tärkeänä osana työelämän vuorovaikutustaitoihin. Tunneäly helpottaa tunteiden syiden ymmärtämistä ja sitä, mistä tunteet kumpuavat. Tämä tekee myös vaikeiden tilanteiden ja konfliktin käsittelystä helpompaa.

Tutkija Daniel Golemanin mukaan itsetietoisuus on tunneälykkyyden kulmakivi. Itsetietoisuus auttaa tunnistamaan omat mielialat, tunteet ja ajatukset. Lisäksi itsetietoisuus tarkoittaa sitä, että ymmärrät, miten tietyt tunteet vaikuttavat muihin ihmisiin. Omien tunteiden hallinta on tärkeä osa tunneälyä. (Goleman 1999, 74.) Empatiakykyyn kuuluu toisten ihmisten tunteiden, tarpeiden, viestien ja tavoitteiden tunnistaminen, sekä niiden huomioiminen ja niihin vastaaminen. Empatia auttaa ymmärtämään sanattomia ja kehollisia viestejä, eleitä ja ilmeitä.

Erilaisissa asiakaspalvelu- tai potilastehtävissä on tärkeää kyetä havaitsemaan toisen tunnetiloja, asettaa itsensä toisen asemaan, sekä ilmaista selkeästi omia tunnetilojaan. Vastaavasti taas työtehtävissä, joissa ollaan enemmän yksin, omien tunteiden ymmärtäminen ja niiden hallinta ovat suuremmissa roolissa. Tunnetaidot, tunneäly ja empatia auttavat säätelemään työn ja vapaa-ajan tasapainoa sekä kuormitusta, ohjaavat työskentelyä ja edistävät omaa hyvinvointia eli toisin sanoen kyse on myös itsensä johtamisesta. Hyvät tunnetaidot ja esimerkiksi hienotunteisuus antavat hyvät edellytykset kohdata erilaisia työkavereita vaihtuvissa tiimeissä työpaikoilla.

Testi: Käy testaamassa, miten tunneälysi toimii! <https://www.evermind.fi/tunnealy-testi/>

Viestintälaitteiden oikea käyttö

Kuinka sinä kohtaat toisia erilaisten viestintävälineiden avulla?

Pienikin hetki esimerkiksi puhelimella tai sähköpostia tarkistaessa rikkoo "kohtaamisen". Tunnistatko tilanteen? Nykyaikana jopa huomaamattamme kiinnitämme liikaa huomiota eri älylaitteisiin, niiden "varastaessa" huomiotamme erilaisissa kohtaamisissa

Huomio toinen - myös, jos olet etänä (pidä kamera auki)

Älä selaa samanaikaisesti muita älylaitteita.

Huomioi, että kaikki saavat äänensä kuuluviin.

Käytä moderneja viestinnän tehokeinoja tarkoituksenmukaisesti. Alla oleva ylen artikkeli herättää pohtimaan hymiöiden ja emoji-ien tulkinnallisuutta. Muista siis olla hienovarainen ja käyttää niitäkin sopivan kriittisesti!

Emojeista

Nuoret kokevat hymyemojin passiivis-aggressiivisena - testaa, käytätkö emojia kuten zoomeri vai millenniaali

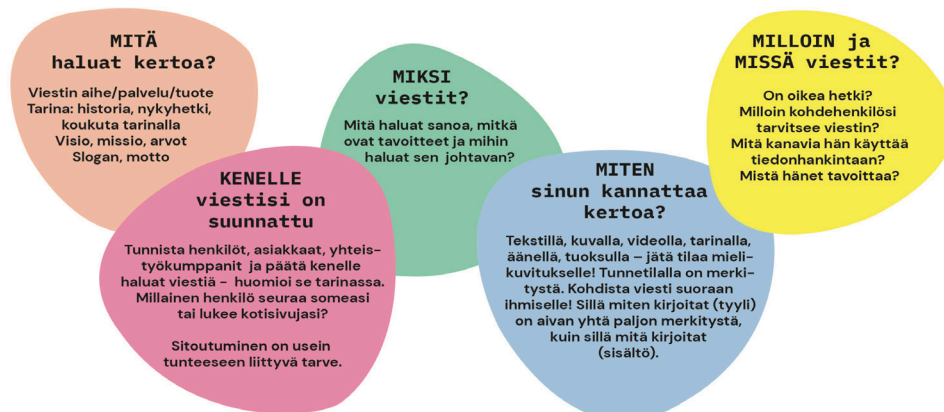
Työelämässä laaditaan ohjeita emoji-ien käytöstä, koska monitulkintaiset symbolit ymmärretään helposti väärin. Samu Mäenpää, 20, ei pidä hikoillen virnistävästä emoji-ista. - Monet viestit vaikuttaisivat paljon asiallisemmilta ilman tuota emoji-ia, mutta silti sitä tungetaan joka paikkaan. Tulkitseen sen hyvin kiusallisena, enkä oikein tiedä miten siihen pitäisi reagoida.

Sanallisen viestin tuottaminen

*Viestintä lähtee siitä
mitä sinä haluat kertoa*

let's
learn
work

Mitä? Kenelle? Miksi? Miten? Milloin ja Missä?
Nämä kysymykset auttavat hahmottamaan viestisi sisältöä.

Oletko pohtinut miten toimit erilaisissa vuorovaikutustilanteissa? Mitkä ovat vahvuuksiasi näissä eri osa-alueissa? Kuinka kehittäisit heikkouksiasi – mitä tavoitteita asettaisit ja kuinka voisit päästä asettamiisi tavoitteisiin?

Pohdi ja täytä alla oleva canva pdf-tiedosto avaamalla ja palauta tehtävä sovitulla tavalla kurssin vastuuhenkilölle.

Viestintä- ja vuorovaikutustaidot

let's
learn
work

Kuinka kehittäisit omia viestintä- ja vuorovaikutustaitoja?

VAHVUUTENI VIESTINTÄ- JA VUOROVAIKUTUSTILANTEISSA:

Vuorovaikutustaidot ovat taitoja, joita voimme kehittää jatkuvasti. Tunnistamalla ja harjoittelemalla niiden eri osa-alueita voimme vahvistaa omia viestintä- ja vuorovaikutustaitoja.

TAVOITTEENI ON:

MITEN PÄASEN TAVOITTEISIINI:

HENKILÖKOHTAISTEN TAITOJEN ARVIOINTI:

	1	2	3	4	5
kirjalliset viestintätaidot	☐	☐	☐	☐	☐
suulliset viestintätaidot	☐	☐	☐	☐	☐
kuuntelutaidot	☐	☐	☐	☐	☐
kohtaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
sanaton ja keholinen viestintä	☐	☐	☐	☐	☐

Oletko pohtinut miten toimit erilaisissa vuorovaikutustilanteissa?

Kuinka otat muut huomioon, kuuntelet, kohtaat ja kunnoitat sekä onko sinulla empatiakykyä asettua toisen asemaan?

[viestintä ja vuorovaikutus 2022.pdf](#)

Lähteet

Lähteet

Aikkilä-Vatanen, A. & Hautamäki, J. 1.6.2021. Monialaista yhdessä oppimista: Case Palvelumuotoilu oppimisen tukena. Centria Bullet. Saatavissa: <https://centriabulletin.fi/monialaista-yhdessa-oppimista/>.

Aikkilä-Vatanen, A., Hautamäki, J. & Varila, R. 2022. Työkaluja yhdistystoimintaan: Yhdistysvoimaa! – Yhdistystoiminnan kehittäminen Keski-Pohjanmaalla –hanke. Saatavilla verkossa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/782241/Tyokaluja_yhdistystoimintaan.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

AITTONIEMI, A., SALMINEN, K. t., & YLINIEMI, M. t. 1999. BISNESETIKETTI: LIIKE-ELÄMÄN TAPA- JA RUOKAKULTTUURI. HELSINKI: EDITA 1999.

Goleman, D. 1999. Tunneäly työelämässä. Keuruu: Otava 1999.

Helsingin Yliopisto. Koulutus- ja kehittämispalvelut 2021. Tulevaisuuden työelämätaidot. Saatavilla verkossa: <https://hyplus.helsinki.fi/wp-content/uploads/2021/06/Tulevaisuuden-tyoelamataidot.pdf>. 6–11.

Kallio, H. 2006. Point: Tehoa ja taitoa työelämän esiintymistilanteisiin. Helsinki: Inforviestintä 2006.

Korpi, J. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work podcast Anni Saari. [podcast]. SoundCloud. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/lets-learn-work-podcast-anni-saari>.

Koskimies, R., & Huhtala, T. 2002. Asiantuntijan esiintymistaito: Onnistuneen esityksen kulmakivet. Helsinki: Finn lectura 2002.

Liimatainen, T., Väänänen, M., Aikkilä-Vatanen, A., Juola, J. & Vehmas, K., 2021. SALES IS A KING, MYNNILLISTÄ MATERIAALIA OPETUKSEN TUEKSI. Saatavilla verkossa: <https://www.nihak.fi/fi/koulutusmateriaalit/>.

Radio Suomi Kokkola. 14.11.2022. Kokkolan suomalaisessa lukiossa kampaetaan liiallista jännittämistä – korona-aika lisäsi työsarkaa. [podcast]. <https://areena.yle.fi/podcastit/1-64127733>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi–

2.5 Sosiaaliset vuorovaikutustaidot

Tämän opetustuokion ovat suunnitelleet **Sanna Karvonen** ja **Minna Koivula** Centria ammattikorkeakoulusta. Sanna ja Minna ovat taidepedagogeja, joiden työ taiteen parissa perustuu aina kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen toisten ihmisten kanssa.

Sanna ja Minna ovat tuottaneet tämän osion opetusmateriaalin videoiksi ja tehtäviksi. **Hyväksytyt suoritukset** sosiaaliset vuorovaikutustaidot osiosta vaatii tehtävien 1-3 suorittamisen Sannan ja Minnan opetusvideoiden ja materiaalien avulla.

Sosiaaliset vuorovaikutustaidot –osion tavoitteena on antaa sinulle opiskelija pohdittavaa minkälainen sosiaalinen vuorovaikuttaja juuri sinä olet ja millaisina sosiaaliset vuorovaikutustilanteet näyttävät sinulle. Mitkä ovat sinun vahvuuksiasi ja mitä voit itsessäsi kehittää? Aihetta lähestytään myös työelämän odotusten kautta ja mitä sosiaaliset vuorovaikutustaidot juuri sinulle tarkoittavat.

Sanna ja Minna toivottavat sinulle antoisia hetkiä aiheen parissa: nyt voit luvan kanssa pysähtyä hetkeksi pohtimaan, minkälainen sosiaalinen vuorovaikuttaja sinä olet. Antoisaa oppimistuokiota!

TÄSSÄ KATEGORIASSA OPIT

Minkälaisena sosiaaliset vuorovaikutustilanteet näyttävät minulle?

Miten koen sosiaaliset vuorovaikutustilanteet?

Minkälainen sosiaalinen vuorovaikuttaja olen?

KESKEISET KÄSITTEET

Sosiaaliset vuorovaikutustaidot

Minä vuorovaikutustilanteissa

Työelämätaidot

Tehtävä 2.5.1

Valitsimme ensimmäiseen tehtävään erilaisia kuvia, joiden avulla voidaan kuvata sitä, millainen sosiaalinen vuorovaikuttaja minä olen ja mitä ajatuksia minulla herää kuvakortin aiheesta.

Ovatko sosiaaliset vuorovaikutustilanteet minulle helppoja? Jännittävätkö ne minua? Jos, niin miltä se tuntuu ja miten käsittelen jännitystä?

Tutustu alla oleviin kuviin ja valitse niistä sen jälkeen yksi kuva, jonka avulla kuvaillet itseäsi sosiaalisena vuorovaikuttajana ja vuorovaikutustilanteissa. Kirjoita kuvauksesi ylös.

Sen jälkeen: kirjoita hetki ajatuksenvirta -tyyppisesti ajatuksiasi ylös pohtien yleisesti itseäsi sosiaalisena vuorovaikuttajana: minkälainen olet sosiaalisena vuorovaikuttajana ja vuorovaikutustilanteissa? Kirjoita ajatuksiasi ylös ilman sensuuria. Kirjoita n. 3–5 minuuttia nostamatta kynää paperista ja sen jälkeen lue kirjoittamasi teksti. Pöimi tekstistä 3–5 sanaa tai lausetta, jotka tuntuvat sinusta tässä hetkessä merkityksellisiltä.

Palauta tehtävä sovitulla tavalla kurssin vastuuhenkilölle. Huomaathan, että sinun tulee palauttaa tämä tehtävä samassa tiedostossa tehtävät 1–3.

[Vuorovaikutustaidot: Vuorovaikutustaidot työelämässä](#)

Tehtävä 2.5.2

Pohdi ja kirjoita vastauksia alla oleviin videolla Sannan ja Minnan esittämiin kysymyksiin (alkaen kohdassa 4:40):

Mieti nyt, mitkä ovat sinun elämääsi ohjaavat arvot ja tavoitteet?

Miten reflektoit omaa tekemistäsi?

Tiedostatko omien valintojesi vaikutukset elämääsi? Oletko tietoinen siitä, mitä muutokset sinulta vaatisivat?

Mieti millaisia asioita voisit harjoitella oman elämänlaatusi parantamiseksi?

Palauta tehtävä sovitulla tavalla kurssin vastuuhenkilölle. Huomaathan, että sinun tulee palauttaa tämä tehtävä samassa tiedostossa tehtävät 1-3 .

[Vuorovaikutustaidot: Vuorovaikutustaitojen kehittäminen](#)

Tehtävä 2.5.3

Katsele hetki erilaisia työelämätaitoihin ja sosiaaliseen vuorotukseen liittyviä aiheita alla olevasta kuvasta. **Valitse teemoista 1–2, jotka koet vahvuudeksesi** ja kirjoita se tai ne ylös, sekä **pohdi ja kirjoita** myös miksi koet nämä vahvuudeksesi ja miten taito ilmenee käytännössä, esimerkiksi töissä tai opiskelussa? Ja mikä merkitys taidolla on mielestäsi tulevaisuuden työelämän kanssa?

Lisäksi valitse joukosta myös yksi aihe, jota voisit itsessäsi kehittää.

Millaisia tavoitteita voisit itsellesi asettaa aiheeseen liittyen esimerkiksi opiskeluissa tai (kesä)töissä? Pohdi ja kirjoita.

kommunikaatio- taidot	luotettavuus	sinnikkyys	luovuus	esiintymis- taidot	uteliaisuus	let's learn work
kriittinen ajattelu	itsetuntemus	resilienssi	organisoit- takyky	stressin -ja paineen sietokyky	kulttuuri- sensiitiivi- syys	tilannetaju
riskinot- tokyky	verkos- toitumis- kyky	priorisoi- tinkyky	yhteistyö- taidot	neuvotte- lutaidot	innokkuus	empatia
kokonai- suuksien hallinta- kyky	ongelman- ratkaisu- kyky	itsensä johtamis- taidot	oma-aloit- teisuus	vuorovai- kutus- taidot	oman osaamisen tunnistaminen ja kehittäminen	substanssi- osaaminen

Lähteet

Aineiston on suunnitellut ja tuottanut sisällön asiantuntijat: Minna Koivula ja Sanna-Kaisa Karvonen, Centria Ammattikorkeakoulu.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 2.6 Minustako yrittäjä – yrittäjämäiset valmiudet

LLW_teemakuva

Yritykset Suomessa ja tietoa erilaisista liiketoiminta-ajatuksista

Miten suomalainen yritys elämä näyttää tänä päivänä?

Suomessa on n. **295 000** yritystä. Suurin osa niistä on hyvin pieniä yrityksiä, joissa henkilöstöä on alle 10 henkilöä. Tämän suuruista yrityksistä käytetään nimitystä **mikroyritys**. Huomaa, että **pienyrittäjä** nimitetään yli 10 mutta alle 50 henkilöstömäärän omaavaa yritystä. **Keskisuuren** yrityksen raja menee puolestaan yrityksissä, jotka ovat 50–249 henkilön muodostamia yrityksiä. Huomaa, että **pk-yritykseksi** nimitetään alle 250 henkilön yritystä. Yli 250 henkilöstömäärältään meneviä yrityksiä nimitetään puolestaan **suuryritykseksi**. On hyvä huomata, että **yksinyrittäjien määrä on todella suuri**: heitä on 194 000. (Yrittäjät 2023.)

Erilaisia yhtiömuotoja ja liiketoiminta-ajatuksia

Suomessa perustetaan enimmäkseen avoimia yhtiöitä ja toiminimiä (Osaava yrittäjä 2023). Nykyään ei ole kovin yleistä perustaa kommandiittiyhtiöitä tai osuuskuntia. Yrittämisen liiketoiminta-ajatuksia vaihtelevat.

Alustatalous on moderni tapa järjestää yritystoimintaa sillä ajatuksella, että yritys ei ole tuotannon keskipiste. Yritys on osa verkostoa, jossa harjoitetaan vaihdantaa, mikä merkitsee useita osapuolia hyödyttävää monipuolista käytettävyyttä yhteisalustalla. Youtube on esimerkki media-alan alustayrityksestä (Koponen 2019, 83).

Sosiaalinen yrittäjyys on tapa tavoitella taloudellisen liikevoiton sijasta yhteiskunnallista hyödyllisyyttä. Sosiaaliselle yritykselle on asetettu joitakin reunaehtoja. Sen henkilökunnan tulee

työllistää tietyn osuuden verran osatyökykyisiä tai pitkäaikaistyöttömiä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2023.)

Pakkoyrittäjyydestä on kyse silloin, kun yrittäjyys on ainut tapa hankkia elantonsa. Suomessa tällaisten yrittäjien määrä on alle yksi prosenttia, mutta esimerkiksi Ecuadorissa määrä on noin 40 prosenttia. (Brännback 2009.)

Lähteet:

Brännback, M. 2009. Yrittäjyydestä ja yrittämisestä. Teoksessa: Enroth, Johanna (toim.): Yrittäjyyden kulttuurihistoria Pohjanmaalla. Vaasa: Arkmedia 2009.

Koponen, J. 2019. Alustatalous ja uudet liiketoimintamuodot. Liettua: Baltoprint 2019.

Osaava yrittäjä 2023. Yhtiömuodot. Saatavilla verkossa: <https://www.osaavayrittaja.fi/yritysmuodot>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2023. Sosiaalinen yritys. Saatavilla verkossa: <https://tem.fi/sosiaaliset-yritykset>

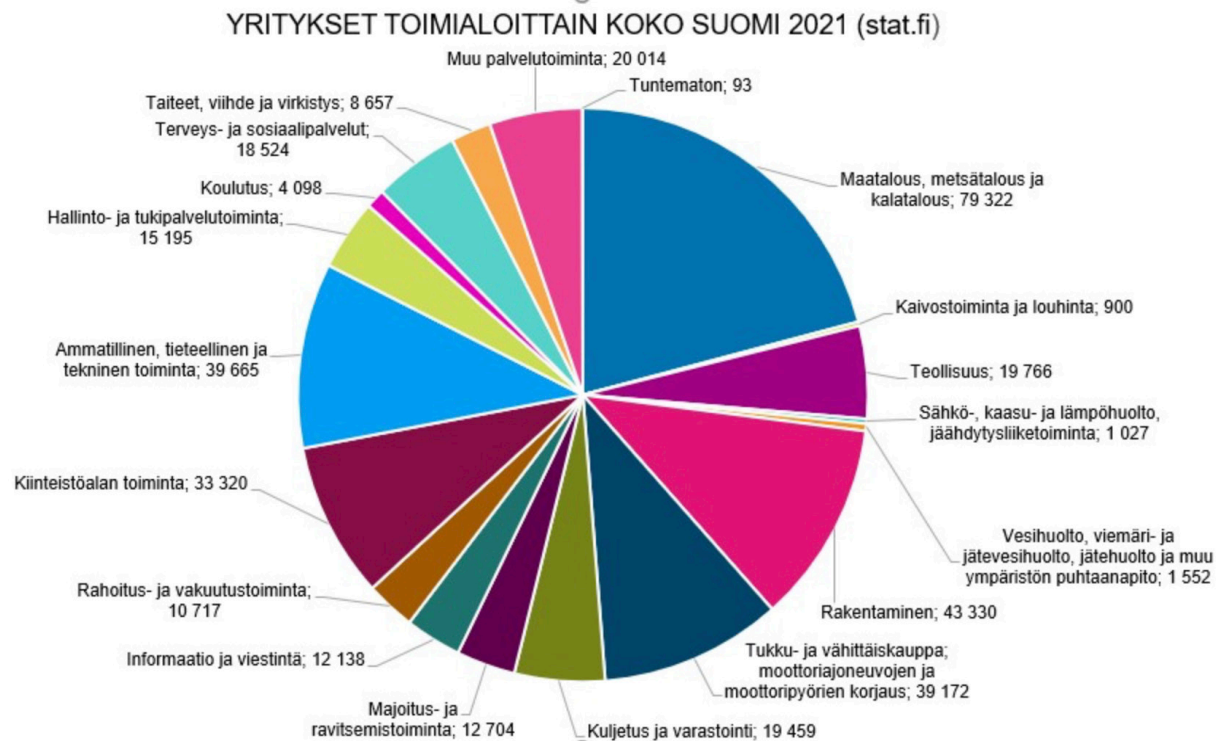
Yrittäjät 2023: Yrittäjyys Suomessa. <https://www.yrittajat.fi/yrittajajärjesto/tietoa-yrittajista/yrittajyys-suomessa/>

Suomen yritykset toimialoittain

Suomessa top3 yritysten päätoimialat (v. 2021) ovat seuraavat

1. Maatalous, metsätalous ja kalatalous
2. Rakentaminen
3. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta

Katso seuraavaksi <https://www.tilastokeskus.fi/tilasto/alyr#pastPublications> , mitä ne ovat omalla maakunnallasi.

Nuorena yrittäjänä ja kehitysyhtiön asiantuntijan vinkit yrittämisen alkuun

Tietoa Podcastien kautta

Kuuntele alta Ylen julkaisema podcast kouvoolalaisesta nuoresta yrittäjästä sekä Let's learn work -hankkeen julkaisema podcast Kokkolan seudun kehitysyhtiön (KOSEK) asiantuntijan vinkeistä nuorelle yrittäjälle.

Jos sinua kiinnostaa yrittäjyys tai jopa oman yrityksesi perustaminen, tarkista paikkakuntasi tarjonta ilmaisesta avusta ja matalan kynnyksen valmennuksesta, jota usein esimerkiksi kuntien kehitysyhtiöt tarjoavat.

Alla Arttu Kortelainen, 17, kertoo kuinka perusti jo yläasteikäisenä yrityksensä ja on tehnyt videosarjaa, jossa ohjeistaa nuoria yrityselämän alkeisiin. Kortelaisen videot etsivät vielä sopivaa valtakunnallisen julkaisemisen väylää, mutta niitä käytetään jo esimerkiksi Kouvolan kouluissa. (Rautoma & Ikävalko 2022.)

Lähde: Rautoma, H. & Ikävalko, K. 2022. Arttu Kortelainen, 17, videoita käytetään koulujen yrittäjyyden oppitunneilla: "Kun on itse nuori, osaa tehdä nuoria kookuttavaa sisältöä". Saatavilla verkossa: <https://yle.fi/a/74-20007895>.

Podcast

Pääset kuuntelemaan podcastin tästä

[Nuori yrittäjä teki videosarjan tukemaan yrittäjyyskasvatusta kouluissa | Radio Suomi Kotka | Yle Areena - podcastit](#)

Kuusankosken lukion opiskelija, 17-vuotias yrittäjä Arttu Kortelainen pitää yrittäjyyskasvatusta kouluissa tärkeänä. Kortelainen on tehnyt lyhytvideosarjan yrittäjyys- ja työelämätaidoista perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitoksille. Kuinka hänestä itsestään tuli nuori yrittäjä? Toimittajana Kiira Ikävalko.

Podcast vieraana Sami Viljanen

[Minustako yrittäjä?](#)

Podcast vieraana Perttu Kellomäki

Let's Learnwork

10 Things that Require Zero Talent -Youtube video

Katso alta, miten voit kohottaa osakkeitasi työelämässä, huolimatta siitä, mistä lähdet liikkeelle.

[10 Things that Require Zero Talent](#)

Testi: Soveltuvuus yrittäjäksi

Hyvä tietää

Työ muuttuu koko ajan, eikä ole täysin selvää, millaisia työtehtäviä hoidamme tulevaisuudessa. Siksi kannattaa varustautua myös joustavalla asenteella, joka mahdollistaa muutoksen vastaanottamisen. Joustava kannattaa olla, olitpasitten palkkatyössä tai yrittäjänä. Työn ohella lisäosaamisen hankkiminen voi mahdollistaa sopeutumisen työelämän muutoksiin!

Yrittäjyydessä ja yrittäjämäisessä toiminnassa tarvittavia valmiuksia ovat muun muassa seuraavat:

mahdollisuuksien havainnointi ja hahmottaminen sekä niihin tarttuminen
luovuus
aloitteellisuus

tavoitteellisuus
kyky muuttaa ideat toiminnaksi
omien vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen
sisukkuus
vastuunottaminen
rohkeus
kyky ymmärtää, tunnistaa ja hallita riskejä
kyky tehdä päätöksiä
epävarmuuden ja pettymysten sietokyky
kyky ymmärtää taloutta ja sen toimintaa

Listaus perustuu yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmiin, Euroopan Unionin EntreComp -viitekehykseen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön Yrittäjyyslinjauksiin 2017.

Lähde: Yes-verkosto 2023: Yrittäjämäiset valmiudet. <https://yesverkosto.fi/yes/mita-yrittajyyskasvatus-on/yrittajamaiset-valmiudet>

Testi

Tässä testaat, millainen yrittäjä olisit! Alla olevan Yrittäjyyskasvatuksen kehittäjäverkoston testin avulla voit päästä selvittämään yrittäjäpersoonasi.

Lähde: Yrittäjyyskasvatuksen kehittäjäverkosto 2023. Testaa: Millainen yrittäjä olisit? <https://yesverkosto.fi/materiaalit/yrittajyystesti>

[Yrittäjyystesti - YES ry](#)

Testaa, millainen yrittäjä voisit olla! Yrittäjyystesti selvittää, millaisissa työtehtävissä olet parhaimmillasi ja millainen yrittäjyys sinulle sopii.

Jokainen tarvitsee yrittäjämäisiä valmiuksia

Tulevaisuuden työelämässä jokainen tarvitsee yrittäjämäisiä valmiuksia. Lauri Vaara (2018) nostaa Growing Mind puheenvuorossaan esille **elinikäisen oppimisen** taidon tärkeimpänä yrittäjämäisenä valmiutena. Koska tulevaisuuden oppimistarpeiden ennakointi on vaikeaa (ks. mm. Kallonen & Kuhmonen 2021, 17) yksilön on hyvä valmistautua kehittämään osaamistaan työssään.

Työntekijöistä noin kahden kolmasosan uskotaan työskentelevän jatkossa hybridinä, eli lähi- ja etätyötä sisältävin työskentelytavoin (Kallonen & Kuhmonen 2021, 12). Sen vuoksi tulevaisuuden työntekijältä vaaditaan myös seuraavia yrittäjämäisiä valmiuksia: itsensä johtamisen taitoa, aloitteellisuutta, vastuun ottamista, joustavuutta ja hyviä **vuorovaikutus- sekä yhteistyö-taitoja** vaihtelevissa työskentelymuodoissa (Kallonen & Kuhmonen 2021; YES ry 2023).

Kokeile tunnistaa omasta elämästäsi yrittäjämäisten valmiuksien kehittämisen paikkoja. Mika Poutala (2021) nostaa Kolmen kupla -youtubekanaavalla esille sen, että elämässä tehdään kaikkia niitä asioita, mitä yrityksessäkin tehdään. Ideaalitilanteessa yrittäjämäisyys näkyy työpaikalla siten, että jokainen hoitaa sitä omaa tonttiaan eli vastuualuettaan töissä kuten hoitaisi omaa yritystään.

Jokaisella on yrittäjämäisiä valmiuksia

Niitä voi ja kannattaa kehittää

Tärkeimpiä yrittäjämäisiä valmiuksia:

Elinikäisen oppimisen taito

Vastuunottaminen

Yhteistyötaitoisuus

Tartu rohkeasti mahdollisuuksiin yrittäjämäisellä asenteella

matkallasi tulevaisuuden työelämään !

Tehtävä 2.6. Minustako yrittäjä - rakenna omasta osaamisestasi bisnestä

Hyvä tietää

Yritystoimintaa käynnistettäessä ajoituksella on tärkeä rooli. Ajoituksen merkitys nousee esiin, koska heilahtelua tapahtuu johonkin palveluun tai tuotteeseen kohdistuvan kysynnän nousun ja laskun suhteen. Muistellaanpa takaisin päin muutama vuosi sitten, kun globaali pandemia loi haasteita monen yrityksen toimintaan. Silloin pärjäsi paremmin sellainen yritys, jonka toiminnan palvelut olivat digitaalisella alustalla pyöriviä. Toisaalta face-to-face-tyyppinen kahvilatoiminta koki kolauksen liiketoiminnalleen.

Malin Brännbackin (2009, 12) mukaan yrityksiä ei todellisuudessa suunnitella kovinkaan tarkasti, vaan ne näyttävät vain syntyvän yrityksen perustamisen halusta. Suunnitelma on silti toiminnan edistymisen kannalta tärkeä seikka. Edellytyksiä yritystoiminnalle on hyvä punnita erityisesti ajoituksen suhteen. Tulevaisuuden kysynnän ennakoimista kannattaa pyrkiä myös hahmottelemaan.

Lähteet:

Brännback, M. 2009. Yrittäjyydestä ja yrittämisestä. Teoksessa: Enroth, Johanna (toim.): Yrittäjyyden kulttuurihistoria Pohjanmaalla. Vaasa: Arkmedia 2009.

Tehtävä

Seuraavan tehtävän tarkoituksena on rakentaa ja kehittää omasta osaamisestasi ja kiinnostuksen kohteestasi yritystoimintaa. Oivallus ja idea yritysideaan syntyy näin sinun omien kiinnostuksen kohteiden ja osaamisen kautta.

Palaa katsomaan **minun vahvuudet ja osaaminen** -canvaa (luvusta 2.3.). Olet pohtinut tämän tehtävän kautta omaa osaamistasi, vahvuuksia ja kiinnostuksenkohteitasi.

Ajoitus: Timanttinenkaan idea ja tiimi eivät saa hommaa rokkaamaan, jos ajoitus on pielessä. Pidä siis katseesi horisontissa – suunnittele rohkeasti minkäläisiä (uudenlaisia) palveluita ja tuotteita tulevaisuus voisi tuoda tullessaan ja mikä erottaa sinut muista?

Idea: Liikeidea muodostuu kolmesta kysymyksestä: mitä, kenelle ja miten? Liikeidea on kokonaisuus, jossa kaikki sen osa-alueet rakentuvat yhdeksi.

Liikeidea kertoo minkälaisia asiakkaita yritys tavoittelee ja minkälaisia tuotteita tai palveluita yritys asiakkailleen tarjoaa. Lisäksi liikeideassa kerrotaan, miten yritys toimii ja kuinka se erottuu kilpailijoistaan?

On tärkeää tunnistaa asiakaskohderyhmä kenelle tuotetta tai palvelua ollaan suunnittelemassa, jotta bisneksestä voi syntyä kannattavaa liiketoimintaa. Kuka on siis potentiaalisin asiakas?

Tiimi: Kaikkea ei tarvitse osata itse: Löytyykö verkostoistasi sellaista osaamista, mitä voisit hyödyntää? Entä mitä palveluita tai tuotteita voisit tai kannattaisi ostaa ulkopuolelta, esimerkiksi taloushallintoon, markkinointiin yms. liittyen? Vinkki! Usein yrittäjän on järkevintä keskittää niin voimavaroja kuin osaamisensa bisneksen kannalta olennaisinpaan tekemiseen.

Toteutus: Asiakkaasi eivät arvioi yrityksen ideaasi vaan sitä, miten valmis tuote tai palvelu on toteutettu. Tätä kutsutaan asiakaskokemukseksi.

Esimerkki: Ravintolaan mennessäsi et arvioi yrittäjän oivallista liikeideaa vaan sitä, mitä reaktioita ravintolan kokonaisuus sinussa herättää (miltä ruoka maistui, kuinka koit asiakaspalvelun ja ravintolan tunnelman, vastasiko hinta-laatusuhde?).

Kuinka siis toteutat oivallisen ideasi, jotta yrityksesi menestyy? Avaa tehtävä pdf-tiedostosta.

Minustako yrittäjä

Rakenna omasta osaamisestasi bisnestä

osaaminen

vahvuudet

klänostuksen kohteet

ajoiuus

Minkälaisille tuotteille ja palveluille olisi tarvetta ja kysyntää nyt ja tulevaisuudessa? Ideoi erilaisia tuotteita ja palveluita joille olisi kysyntää.

idea

Mitä myyt? Kuvalle tuoteesi ja/tai palvelusi. Kenelle myyt? Muotoile mahdollisimman tarkasti asiakkaasi ja asiakaskohderyhmäsi. Miten erotut kilpailijoistasi?

tiimi

Kaikkos ei tarvitse osata itse. Minkälaisista apua ja tukea tarvitsisit oman osaamisen tueksi ja idean toteuttamiseksi?

toteutus

Mikä ovat ekat stepit, että saat ideasi lentoon ja kohti käytäntöä? Tee suunnitelma miten toteuttaisit ideasi.

Minustako yrittäjä: Canva-tehtävä

[Minustako yrittäjä ja canva 2022.pdf](#)

Lähteet

- Autio, J. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work Minustako yrittäjä. Vieraana Sami Viljanen. [podcast]. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/minustako-yrittaja>.
- Autio, J. (haastattelija). 2023. LLW Podcast Perttu Kellomäki. [podcast]. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-perttu-kellomaki/s-2lHwUxkRkLW?si=-3d2b86d9474f43b98fab8701d1257509&utm>.
- Autio, J. (haastattelija). 2023. LLW Podcast Mervi Järkkälä. [podcast]. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-mervi-jaerkkaelae/s-VbpM2uCBpM?si=-86fe568d17714f75bee07bd6452bbd5e&utm>.
- Brännback, M. 2009. Yrittäjyydestä ja yrittämisestä. Teoksessa: Enroth, Johanna (toim.): Yrittäjyyden kulttuurihistoria Pohjanmaalla. Vaasa: Arkmedia 2009.
- Kallonen, T. & Kuhmonen, A. 2021. Jatkuva oppiminen. Työelämän tärkein taito. Helsingin seudun kauppakamari: HansaBook 2021.
- Koponen, J. 2019. Alustatalous ja uudet liiketoimintamuodot. Liettua: Baltoprint 2019.
- Osaava yrittäjä 2023. Yhtiömuodot. Saatavilla verkossa: <https://www.osaavayrittaja.fi/yritysmuodot>.
- Poutala, M. 2021. Kolmen kupla. Yrittäjyys ja yrittäjämäinen asenne. Saatavilla verkossa: <https://www.youtube.com/watch?v=qVkZT4NUE3w>.
- Rautoma, H. & Ikkävalko, K. 2022. Arttu Kortelaisen, 17, videoita käytetään koulujen yrittäjyyden oppitunneilla: "Kun on itse nuori, osaa tehdä nuoria koukuttavaa sisältöä". Saatavilla verkossa: <https://yle.fi/a/74-20007895>.
- Tilastokeskus 2023: Suomi lukuina. Yritykset. Yritykset toimialoittain 2021. Saatavilla verkossa https://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_yritykset.html.
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2023. Sosiaalinen yritys. Saatavilla verkossa: <https://tem.fi/sosiaaliset-yritykset>.
- Vaara, L. 2018. Growing Mind. Yrittäjämäisen toimintatavan ydin. Saatavilla verkossa: <https://www.youtube.com/watch?v=-BaBbjhAUE>.
- Yes-verkosto 2023: Yrittäjämäiset valmiudet. Saatavilla verkossa: <https://yesverkosto.fi/yes/mita-yrittajyyskasvatuson/yrittajamaiset-valmiudet>.
- Yrittäjät 2023: Yrittäjyys Suomessa. Saatavilla verkossa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajarjesto/tietoayrittajista/yrittajyys-suomessa/>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi–

3 Taitoja tulevaisuuden työelämään

Kappaleen sisältö

Kappale

3. TAITOJA TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄÄN

3.1 Johdanto

3.2 Tulevaisuuden osaaminen

3.3 Tiimityötä moninaisessa ympäristössä

3.4 Kiertotalous osana tulevaisuuden työelämää

3.5 Verkostoissa on voimaa

3.6 Tulevaisuusajattelu ja megatrendit

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi- 3.1 Johdanto

Kohti tulevaisuuden työelämää!

Tämän pääluvun tavoitteena on herättää ajatuksia ja laajentaa opiskelijan näkemyksiä keskeisistä tulevaisuuden työelämään vaikuttavista aiheista ja teemoista. Opiskelet tulevaisuus-ajattelua ja megatrendejä, kansainvälistyvää työelämää, kiertotaloutta ja vastuullisuutta.

Tulevaisuuden työelämässä työn luonne on muuttumassa entistä enemmän paikkaan sitomattomaksi luovaksi ongelmanratkaisuksi ja uuden oppimiseksi. Luovuus, ihmisten välinen kanssakäyminen, henkilökohtainen auttaminen ja personoitavien tuotteiden tai palvelujen tarjoaminen korostuvat uusissa työtehtävissä.

Työn **muutos** vaatii yrityksiltä, organisaatioilta ja niiden työntekijöiltä jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Tulevaisuuden työelämässä työtä tullaan tekemään yhä enemmän ja enemmän yrittäjämäisesti eri organisaatioiden, yhteisöjen ja tiimien kanssa. Oman ajankäytönhallinta ja projektityötaidot tulevat näin ollen korostumaan. Vaihtuvissa tiimeissä tarvitsemme erityisesti niin hyviä suullisia kuin kirjallisia vuorovaikutustaitoja.

Kurssiosuuden sisällöntuotantoon ovat osallistuneet niin Keski-Pohjanmaan maakunnan opiskelijat kuin työelämän edustajat.

Podcast Tommi Hietaharju

Kuuntele seuraava podcast ja pääset tutustumaan, kuinka dronekuvaamisen ammattilainen ja yrittäjä Tommi Hietaharju on kehittänyt uudenlaista tuotekonseptia valokuvaamisen alalla.
Lähteet

Lähteet

Hietapakka, H. (haastattelija). 2023. LLW Podcast Tommi Hietaharju. [podcast]. <https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-tommi-hietaharju/s-g1elWNcmZfS?si=a95d-f5473ed147c3babd8e604147c73b&utm>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 3.2 Tulevaisuuden osaaminen

Tavoitteet

Tämän osuuden tavoitteena on auttaa hahmottamaan tulevaisuuden osaamistarpeita sekä sanoittamaan omaa osaamistaan. Pohdit omaa tulevaisuuden unelma-ammattia tai työtä, jossa yhdistyvät omat vahvuudet, osaaminen, kiinnostuksen kohteet ja tavoitteenasettelu. Tavoite on syventää käsitystä osaamisestasi, jotta se pääsisi parhaiten näkyviin. Lisäksi käydään läpi projektimaista työtapaa.

Keskeisintä on oppia, kuinka tunnistaa omaa osaamistasi, kehittää taitojasi ja johtaa itseäsi muuttuvien työelämän osaamistarpeiden edessä. Oman osaamisen sanoittaminen suullisesti kuin kirjallisesti on tärkeä työelämätaito. Tämän osuuden tavoitteena on, että pystyt tekemään paremmin osaamisestasi näkyvää laajentamalla käsitystäsi osaamisestasi nykyisen sekä tulevaisuuden osaamistarpeiden ja -vaatimusten edessä, mikä edesauttaa (työ) elämässä menestymistä.

Kun itse tiedät mitä osaat ja uskallat sanoa sen muillekin, löydät todennäköisesti juuri sinulle parhaiten sopivaa ja mielekästä työtä tulevaisuudessa. Työtä hakiessa tarvitaan erityisesti taitoa kertoa eli sanoittaa tiivistetysti ja kykyä "markkinoida" omaa osaamistaan työtehtävään sopivaksi. Tulevaisuutta ajatellessa työn muutos on monilta osin vielä epäselvä, mutta joitakin asioita voidaan ennustaa. Muutos on työelämässä varmaa. Siispä tarvitset jonkin verran joustavuutta ja sopeutumisen taitoja muutoksiin – tässä osiossa pääset sen vuoksi tutustumaan resilienssin käsitteeseen osana tulevaisuuden taitoja.

Podcast

["Koulussa pitäisi olla enemmän työelämän opetusta" | Yle Arenan - poddar](#)

Yhä useampi opiskelija työskentelee opintojensa ohessa. STTK Opiskelijoiden puheenjohtaja Markus Kutvonen kertoo, että monella nuorella on epärealistisia käsityksiä työstä ja varsinkin palkasta.

Verkkolehtiartikkeli

[Perttu Pölönen: Kasvatetaan tulevaisuuden tekijöitä, ei menneisyyden menestyjiä](#)

Näkökulman kirjoittaja pohtii, miten suuressa muutoksessa ovat nykyiset ammatit. Emme voi olla varmoja, mitkä ammatit ovat olemassa myös tulevaisuudessa.

Projektityön saloihin!

Mitä tarkoitetaan projektilla?

Projekti tehdään jonkin tarpeen vuoksi asiakkaalle (mm. Pelin 2011, 18). Asiakas voi olla omasta organisaatiosta tai sen ulkopuolelta. Projektissa tehdään työtä jonkin tuloksen aikaansaamisen eteen (Pelin 2011, 31). Projekti sisältää sarjan toisiinsa sidoksissa olevia erilaisia vaiheita, jotka toteutetaan projektille asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

Nykyajan työelämässä tullaan tarvitsemaan entistä enemmän projektitaitoja, työelämän muuttuessa yleisesti enemmän sisällöltään projektiluonteisemmaksi. Työelämän ja opiskelutapojen muuttuessa yhä enemmän projektiluontoisemmiksi, projektit lisääntyvät ja yhä useampi meistä tulee tarvitsemaan projektiosaamista niin työssään kuin opinnoissaan.

Projektille määritellään

- Projektin sisällöinen ja ajallinen tavoite sekä laadulliset ja määrälliset tavoitemittarit
- Käyttävät resurssit
- Projektia toteuttavat tiimin jäsenet ja yhteistyökumppanit

Nykyajan ja tulevaisuuden työelämän yhtenä odotuksena on, että työntekijöillä on projektityöntaitoja. Projektityötaidot pitävät sisällään monenlaisia taitoja ja osaamista, joita ovat mm. luovuus, ongelmanratkaisukyky, johtamistaidot, suunnitelmallisuus, yhteistyötaidot sekä kaaoksen hallinta.

Projektiorganisaation osat

Projektitiimi/ryhmä

- Tiimi koostuu jäsenistä **erilaisine osaamisineen**. He voivat toimia jonkin asian "vastaavina".
- Yhteiset **tavoitteet** ohjaavat ja sitouttavat ryhmää
- Jäsenet **tukevat** toisiaan tehtävien suorittamisessa.

Projektipäällikkö

- Tehtävänä projektin **johtaminen** ja liiketoiminnan ymmärtäminen.
- Vastuunottaminen tiimin jäsenten johtamisesta ja **tehtävien jakamisesta** tiimiläisille.
- Tiimin **kannustaminen** ja motivoiminen.

Sidosryhmät

-Kaksi osaa:

1.**Tukiryhmä**: tukea tarjoava neuvonantajaryhmä; ideoi projektiin liittyviä toimia, mutta eivät päätä mitään.

2.**Ohjausryhmä**: osa projektin hallintarakennetta; auttaa projektia onnistumaan tilanteiden ja olosuhteiden muuttuessa.

Brändää itsesi!

Henkilöbrändi ja minä

1. Mikä on brändi?

Brändi on asia, henkilö, tai yhteisö, jolle on syntynyt esim. markkinoinnin kautta yleensä myönteinen tunnettuus.

Jos ajattelet esim. puhelintasi, sen valmistaja on tehnyt töitä sen eteen, että olet päätnyt tekemään ostopäätöksen siihen suuntaan. Vastaavasti sosiaalisessa mediassa seuraamasi julkisuuden hahmo on vaikuttanut sinuun positiivisesti, jotta olet hänen sisältöään alkanut seuraamaan.

2. Mikä on henkilöbrändi?

Henkilöbrändi on mielikuva siitä, minkä me annamme muille ihmisille meistä. Siihen liittyy osaamisemme, ulosantimme ja ulkonäkömme. Tärkeimpänä nostaisin kuitenkin yksilöllisyyden ja aitouden, sillä sitä ehdottomasti arvostetaan paljon arjessa.

Meillä kaikilla on henkilöbrändi - halusimme taikka emme. Läheisillämme on meistä jokin mielikuva, kaupassa käydesämme toimimme omana käyntikorttinamme ja työ/opiskeluyhteisöissä kollegat muodostavat meistä kuvan.

3. Henkilöbrändin kehittäminen

Henkilöbrändi kehittyy jatkuvasti kun vartumme ja kehitymme itse. Se voi myös muuttua meidän itsemme mukana. Saamme uusia ideoita ja taitoja, saatamme vaihtaa alaa taikka mielenkiintomme kohde muuttuu.

Kun lähdemme ammatillisesti miettimään omaa henkilöbrändiä, meidän pitää ensin tarkastella itseämme ja miettiä omia vahvuksiamme. Mikä minua kiinnostaa? Missä minä olen hyvä? Missä haluan kehittyä? Minkälainen minä olen persoonaltani? Mitä en todellakaan halua tehdä? Suunnitteluvaiheessa ei kannata jähkailla ja ajatella "että kun 10v päästä sitten osaan jotain" vaan ennemmin se, mitä osaan nyt tuodaan esille ja rakennetaan brändiä eteenpäin askel askeleelta. Osaat todennäköisesti jotain jo nyt paremmin, mitä alalla 20v työskennelleet, sillä harvat alat eivät kehity lainkaan esim. teknologioiden taikka tutkimuksen myötä. Brändi on aina alati kehittyvä ja muuttuva, joten miksi aikailisit?

Tärkeintä omassa henkilöbrändissä on se, että tittelisi tai työnkuvasi ei määrittele brändiäsi vaan se, kuka sinä oikeasti olet ja millaiskesi versioksi itsestäsi haluat tulla.

4. Oman brändin markkinointi?

Ensivaikutelman voi antaa vain kerran. Se on tärkeää niin fyysisissä kuin verkossa tapahtuvassa viestinnässä. Todennäköisesti juuri tarjoamallasi palvelulla on monia muitakin palveluntarjoajia ja tällöin vahva ensivaikutelma on juuri se, mikä saattaa kallistaa asiakkaan sinun luoksesi – myös jatkossa.

Omaa henkilöbrändiä on hyvä tuoda omaa osaamistaan esille omissa sosiaalisissa verkostoissaan ja vahvistaa omaa roolia asiakkaan ja muiden verkostoon kuuluvien ihmisten silmissä. Tämä tapahtuu kehittämällä omaa osaamistaan ja tuomalla sitä esille. Monesti pelkkä kuva siitä mitä on tehnyt ei juurikaan riitä kertomaan sitä, miten lopputulokseen on päästy vaan kun paljastat työnkulkusi ja käytetyt menetelmät saatat auttaa jotain ratkaisemaan ongelman joka heillä on ja tällöin heillä vahvistuu ajatus juuri sinusta asiantuntijana.

Omaa brändiä kannattaa siis markkinoida aina positiivisesti, aidosti ja rohkeasti. Ole oma itsesi ja anna positiivinen kuva. Kommentoi, kehu, anna palautetta, keskustele ja ratko ongelmia. Nämä auttavat sinua rakentamaan omaa positiivista brändiäsi eteenpäin.

5. Miten erottautua?

Tärkeää on myös omassa brändissä miettiä sitä, miten voisit erottautua? Onko sinulla jokin erikoistaito mitä muilla ei ole? Miten sen voisit tuoda esille? Varsinaista midaksen kiveä tähän ei ole ja kaikki juontaa aina siihen, mitkä ovat juuri sinun ydinvahvuutesi. Myöskään avun pyytäminen ja ideoiminen toisten saman/eri alojen ihmisten kanssa ei ole missään nimessä huono vaihtoehto vaan sieltä saattaa löytyä kultainen idea.

Ajatuksia markkinoinnista, asiakaslähtöisyydestä ja digitalisaatiokehityksestä

Kuuntele seuraava podcast, jossa kuulet ohjelmistoalan yrityksen Softwave Ohjelmistot Oy:n toimitusjohtajan Janne Lehtisen tärkeitä ajatuksia esimerkiksi tuotteen markkinoimisesta asiakkaille, luottamuksellisuudesta sekä asiakkaan tarpeiden kuulemisen merkityksestä osana onnistunutta yritystoimintaa. Saat ajatuksia digitalisaatiokehityksen tulevaisuuden näkymistä ja tekoälyn vaikutuksesta ihmisten työpanoksen muovautumiseen.

Podcast

Resilienssi eli muutoksensietokyky haltuun!

Resilienssillä kuvataan muutos- ja uudistumiskykyä. Se on yksilön kehitettävä ominaisuus. Huomaamme resilienssin ja sen, kuinka toimimme, kun kohtaamme muutoksia. Tunnistatko sinä, kuinka kohtaat eteesi tulevia muutoksia, miten otat ne huomioon ja kuinka reagoit niihin?

"Kuinka paljon kannattaa uhrata energiaa muutoksen vastustamiseen – sen sijaan, että ratkaisuja etsittäisiin ja keksittäisiin yhdessä?"

Resilienssistä eli muutoskyvystä tärkeän tekee juuri nyt ympärillämme tapahtuvat muutokset. Niinkuin aikaisemmin kerroimme muutosta tapahtuu kaikilla elämän osa-alueilla niin opinnoissa, työssä kuin arjessa. Puhuttaessa tulevaisuuden työelämästä, opiskelusta tai jatko-opinnoista, muutostahti näyttää vain kiihtyvän. Ja juuri siksi tarvitaan muutoskykyä.

On tärkeä ymmärtää, että muutosta ei kannata pelätä. Muutos ei nimittäin ole poikkeustila, vaan se on luonnollinen, elämäämme jatkuvasti kuuluva asia. Se, että meillä on taitoa, tahtoa ja muutoskykyä kuin toimeenpanokykyä, on edellytys sille, että pystymme muutokseen.

Tehtävänäsi on seuraavaksi harjoitella projektisuunnitelman tekemistä

Tehtävä 3.2.1 - Kuinka saada kemiat kohdilleen tulevaisuuden rekrytoinneissa

Umicore on palkannut sinut projektille ja tehtävänäsi on johtaa projektia laatimalla alla olevan projektisuunnitelman avulla suunnitelma, kuinka Umicore voisi onnistua tulevaisuuden työpaikkarekrytoinneissa. Umicore Finland OY projektitoimeksianto, jonka taustalla on kaksi haastetta

- yritykset kilpailevat tulevaisuuden osaajista Kokkolassa ja Keski-Pohjanmaalla: tarvitaan riittävästi osaavia työntekijöitä yrityksen ja erityisesti Kokkolan tehtaan kasvavaan tuotantoon.. Ratkaisuna projekti, jolla pyritään herättämään nuorten mielenkiinto tulla töihin kiinnostavan työpaikkailmoituksen kautta.
- Erityisesti Umicorella pohtitaan, mitkä asiat voisivat herättää nuorten mielenkiinnon ja miten herättää nuorten kiinnostuksen työskennellä Kokkolassa. Umicore haluaa saada ratkaisun haasteeseensa syyskuuhun 2024 mennessä, jotta he voivat toteuttaa uudenlaista rekrytointia kevään 2025 kesätyöpaikkahaussa.

Ja ei muuta kuin hommiin! Heittäydy rohkeasti ideoimaan, miltä projekti voisi näyttää ja minkälaisilla eri toimenpiteillä voisit tämän haasteen ratkaista? Hahmottele ideasi ja toimenpiteesi Umicoren toimeksiantoon oheiselle canvalle (avautuu pdf:nä).

Lisätietoja Umicoresta:

”Agendana on ajoneuvojen haitallisten päästöjen vähentäminen, uuden elämän antaminen käytetyille metalleille sekä tulevaisuuden autojen kehittäminen. Umicoren tavoitteena on olla puhtaan liikkuksen ja kierrätyksen selkeä edelläkävijä sekä jatkaa etumatkaamme kestävässä kehityksessä. Umicoren ladattavat akkumateriaalit antavat ihmisille itsenäisyyttä ja myös yhdistävät ihmisiä.”

Olemme Umicorella edelläkävijä akkumateriaaleissa, jotka pidentävät sähköajoneuvojen ajomatkaa ja suorituskykyä. Materiaalimme takaavat myös kannettavan elektroniikan akulle pidemmän käyttöiän. Jotta entistä tehokkaampia akkuja voidaan kehittää, emme voi polkea paikoillamme. Meidän on löydettävä uusia tapoja tehdä asioita, löytää uusia ratkaisuja ja kehittää uusia ideoita. Siinä sinua tarvitaan!

Haasteen tarkoituksena on löytää ratkaisu, kuinka voidaan rekrytoida Umicorelle nuoria kesätyöntekijöitä ja vastavalmistuneita opiskelijoita monipuolisiin työtehtäviin.”

let's
learn
work

Projektisuunnitelma

MITÄ

Anna projektille nimi. Kuva projektin ydin. Mistä on kyse ja mitä on tarkoitus tehdä.

MIKSI

Perustele projektin tarpeellisuus ja määrittele, miksi kyseinen projekti on merkityksellinen.

KETKÄ

Ketkä ovat mukana projektissa. Määrittele ja tee suunnitelma heidän rooleistaan.

TAVOITTEET

Määrittele projektille selkeä päätavoite sekä kirjaa ylös muut tavoitteet. Ota huomioon eri näkökulmat.

MENTELMÄT JA TYÖTAVAT

Kuvaile projektin konkreettiset toimintatavat: mitä aiotaan tehdä ja miten.

YHTEISTYÖ

Nimeä kenen muiden sidosryhmien kanssa projekti tekee yhteistyötä.

MISSÄ

Kuvaile missä projektia toteutetaan ja perustele paikanvalinta.

AIKATAULU

Rajaa projektin aikataulu: milloin projekti alkaa, mihin se päättyy ja mitkä ovat välietapit, jolloin jokin osatavoite on saavutettu. Kirjoita ja piirrä aikataulu alla olevaan janaan.

RESURSSIT

Mitä kustannuksia projektista muodostuu ja mitkä ovat käytettävissä olevat resurssit?

Tehtävä 3.2.2. Minä ja unelmani

Tässä tehtävässä pohdit osaamisesi merkitystä unelmien työpaikkasi tavoittelussa. Voit palata aiemmin luvussa 2.3. tekemäsi minun vahvuudet ja osaaminen -canvatehtävän äärelle, poimia sieltä tärkeimmät vahvuutesi ja nostaa esille tämän hetkisiä käsityksiä työelämästä ja työnantajien odotuksista työntekijää kohtaan sekä tehdä tavoitteenasettelua tulevaisuuden unelmatyötäsi koskien. Täytä canva (avaa pdf-tiedosto).

Minä ja unelmani

NIMI:

OSAAMINEN

Koulutus, mitä olen jo opiskellut?
Mitä opiskelen nyt?

VAPAA-AJAN AKTIIVISUUTENI

Taidot ja harrastukset, minkälaista osaamista minulle on kertynyt.

MILLAISTA TYÖTÄ HALUAN TEHDÄ TULEVAISUUDESSA?

Työ/ammatti, joka tukee vahvuuksiani, osaamistani ja kiinnostuksen kohteita sekä olisi minulle merkityksellistä?

TYÖNANTAJAN TARPEET

Mitä odotuksia koet, että työnantajilla on työntekijöiden osaamisesta?

VAHVUUTENI

Missä olen hyvä? Mitä osaan jo? Missä haluan kehittyä?

OSAAMINEN

Mitä osaan jo ja mikä on syvintä sekä parasta osaamistani?

KOKEMUKSENI TYÖELÄMÄSTÄ

Mitä, missä ja milloin opin?

TYÖNANTAJAT/YRITYKSET

Minkälaisessa yrityksessä olisi unelmiesi työpaikka?

TYÖPAIKAN TAVOITTEET

Missä työpaikassa voisin tehdä haluamiani töitä?
Millainen olisi unelmien työ- tai harjoittelupaikka?

KOHTI UNELMIA - VISIO

Minun seuraavat stepit kohti tavoitettani

- 1.
- 2.
- 3.

let's
learn
work

Lähteet

- Alasoini, T. & Houni, P. (toim.) Työ- ja elinkeinoministeriö. 2019. Work Up! Tulevaisuuden työ. Saatavilla verkossa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161299/TEM_op-paat_3_2018_WorkUp_Tulevaisuuden_tyo_22012019_Web.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Dufva, M., Solovjev-Wartiovaara A. & Vataja, K. 2.9.2021. Työn Tulevaisuudet megatrendien valossa. Artikkel. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/tyon-tulevaisuudet-megatrendien-valossa/>.
- Granroth, U. 31.8.2020. Projektin budjetointi – Vinkkejä parhaisiin käytäntöihin. Saatavilla verkossa: <https://www.kohosales.com/sisaltopankki/projektin-budjetointi-vinkeja-parhaisiin-kaytantoihin-2/>.
- Helsingin Yliopisto. Koulutus- ja kehittämispalvelut 2021. Tulevaisuuden työelämätaidot. Saatavilla verkossa: <https://hyplus.helsinki.fi/wp-content/uploads/2021/06/Tulevaisuuden-tyoelamataidot.pdf>. 3–4, 6.
- Hietapakka, H. (haastattelija). 2023. LLW Podcast Janne Lehtinen. [podcast]. <https://soundcloud.com/lets-learnwork/llw-podcast-janne-lehtinen/s-6HdZNdxGofX?si=fc7b0dbf-3f9343bf9bcf791c4731ffb7&utm>.
- Ilama, V. 7.1.2022. Ohjausryhmä luo edellytykset projektin onnistumiselle. <https://kumura.fi/blogi/ohjausryhma-luo-edellytykset-projektin-onnistumiselle/>.
- Kallonen, T. & Kuhmonen, A. 2021. Jatkuva oppiminen: työelämän tärkein taito. Kauppakamari. HansaPrint: HansaBook 2021. 11–12, 15–19.
- Kanniainen, M-R., Nylund, J. & Kupias, P. 2017. Mentoroinnin työkirja. Helsingin yliopisto 2017. Saatavilla verkossa: Mentoroinnin-tyokirja_A4.pdf ([helsinki.fi](https://www.helsinki.fi)). 29, 35
- Keystone education group 2023. Oppaat. Projektinhallinta: Projektibudjetti. Saatavilla verkossa: <https://www.koulutus.fi/oppaat/projektinhallinta/projektibudjetti-19271>.
- Kokkinen, L. (toim.) Työterveyslaitos. 2020. Hyvinvointia työstä 2030- luvulla – Skenaarioita suomalaisen työelämän kehityksestä. Tampere: PunaMusta Oy 2020. Saatavilla verkossa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140712/Hyvinvointia%20ty%C3%B6st%C3%A4%202030-luvulla.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Kymäläinen, H-R., Lakkala, M., Carver, E. & Kamppari, K. 2016. Opas projektityöskentelyyn. Tieteestä toimintaa -verkoston julkaisu. Saatavilla verkossa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektity%C3%B6skentelyyn_2016.pdf?seq.
- MCS 2020. 15.6.2020. Projektin vaiheet ja elinkaari. Saatavilla verkossa: <https://mcs.fi/projektin-vaiheet-ja-elinkaari/>.
- Mun Oulu. 11.11.2021. Perttu Pölönen: Kasvatetaan tulevaisuuden tekijöitä, ei menneisyyden menestyjiä. Artikkel. Saatavilla verkossa: <https://www.munoulu.fi/artikkeli/-/id/perttu-polonen-kasvatetaan-tulevaisuuden-tekijoita-ei-menneisyyden-menestyjia>.
- Pulkkanen, A. 2022. 6 toimintatapaa, joilla huolehdit aktiivisesta tiedonjaosta ja toimivasta tiimityöstä projekteissa. <https://www.agendum.com/projektinhallinta/4-projektiviestinta>.
- Pelin, R. 2009. Projektinhallinnan käsikirja. Jyväskylä: Gummerus. 6.
- Proha Oy 2022. Projektipomo verkkosivusto. Tag resurssisuunnittelu. Saatavilla verkossa: <https://projektipomo.com/tag/resurssisuunnittelu/>.
- Radio Suomi Kokkola. 17.11.2021. Koulussa pitäisi olla enemmän työelämän opetusta. [podcast] Yle Areena. Saatavilla verkossa: <https://arenan.yle.fi/poddar/1-51012303>.
- Risikko, R-L. 2018. PROJEKTISUUNNITELMA. Centria-ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Saatavilla verkossa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/147943/risikko_roosa-liina.pdf?-sequence=1&isAllowed=y.
- Simonen, J., Heikkilä, A. & Wertinen, J. 14.4.2021. Julkaisu. Nuorten ja keski-ikäisten työelämänäkemyksistä. Saatavilla verkossa: <https://www.e2.fi/hankkeet-ja-julkaisut/julkaisut/tyon-sukupolvet-tutkimus-nuorten-ja-keski-ikaisten-tyoelamanakemyksista.html>.

Let's Learn Work - työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi-

3.3 Tiimityötä moninaisessa ympäristössä

Tässä kategoriassa opit

- Mitä tarkoitetaan tiimillä?
- Mitkä ovat toimivan tiimin periaatteet?
- Minkälaiset ovat tiimin erilaiset roolit?
- Mikä on kansainvälinen työyhteisö?
- Minkälainen persoona olen?

Keskeiset käsitteet

- Tiimi
- Ryhmätyö
- Tiimityö
- Tiimin rakenne ja roolit
- Monimuotoiset työyhteisöt

Tavoitteet

Nykyaikana ja erityisesti tulevaisuuden työelämässä työtä tullaan tekemään lukuisissa ja hyvinkin monenlaisissa tiimeissä. Tiimityötaitojen osaamista vaaditaan ja tarvitaan niin opiskelussa kuin työelämässä. Tiimi antaa parhaimmillaan meille uudenlaisia ideoita ja ajatuksia, sekä tukea. Yleensä menestyksen ympäriltä löytyykin ideointia, kannustamista, ohjausta ja verkostoja – eli yhteistyötä muiden kanssa. Tiimit koostuvat eri lähtökohdat omaavista jäsenistä, jotka voivat edustaa myös muita kulttuureita. Tästä syystä työelämässä korostuvat taitomme ottaa huomioon muut kulttuurit, mikä voi tarkoittaa kielitaitoon liittyvien valmiuksien kehittämistä.

Tiimityötaidot ovat yksi tärkeimmistä taidoista työelämässä ja työyhteisössä. Keskeisempiä tiimityötaitoja ovat kommunikaatio, konfliktinhallinta, kuunteleminen ja luotettavuus sekä kunnioitus. Esimerkiksi teknologian kehitys on mahdollistanut yritysten välisen yhteydenpidon ja yhteistyön enemmän kuin koskaan aikaisemmin ja monikansallinen työvoima saattaa toimia ympäri maailmaa. Myös Covid-19 pandemia on muokannut työn tekemisen malleja ja nykyään etätyö on muodostunut uudeksi tavaksi työskennellä. Tämän seurauksena on entistä tärkeämpää, että työntekijät osoittavat tiimityötaitoja sekä kasvokkain että etäyhteyksien välityksellä.

Tiimityötä moninaisessa työympäristössä – osion tavoitteena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään tiimityön merkitys tulevaisuuden työelämässä osana moninaisia työympäristöjä. Opiskelija tunnistaa tiimin sisäisten roolien merkityksen, tärkeimmät tiimityötaidot ja tunnistaa tiimioppimisen tärkeimmät elementit, pystyen heijastamaan niitä omassa toiminnassaan.

Neljä keskeisintä tiimityötaitoa Kommunikaatio

On hyvä pyrkiä selkeään viestintään muun ryhmän kanssa eri viestintämuodoin ja sekä sanallisesti että sanattomasti. Kannattaa pyrkiä mahdollisimman ystävälliseen ja kunnioittavaan kommunikoinnin tapaan ympärilläsi olevien ihmisten kanssa. Tiimin tai työympäristön sisäistä kommunikointia helpottavat tiimin yhteisesti sovitut viestintätavat. Tehokas ja selkeä kommunikatio mahdollistavat yhteisiin tavoitteisiin pääsemisen.

Konfliktinhallinta

Tiimin sisällä voi joskus syntyä näkemuseroja, jolloin on hyvä olla kykeneväinen neuvottelemaan muiden tiimin jäsenten yhteisen näkemyksen löytämiseksi. Ristiriitoja voi syntyä moninaisista syistä, ja niiden selvittämiseksi on hyvä muistaa ystävällinen lähestymistapa ja toisten kunnioittaminen.

Kuunteleminen

Kuunteleminen on erittäin arvostettu taito ja se soveltuu kaikkiin elämän osa-alueisiin tiimiympäristön lisäksi. Kuunteleminen vaatii taitoa purkaa ja tulkita niin sanallisia kuin sanattomia vihteitä. Aktiiviset kuuntelijat osoittavat myös uteliaisuutensa esittämällä kysymyksiä ja ottavat vastaan muiden ajatuksia, mielipiteitä ja tunteita. Kehonkielen avulla hyvät kuuntelijat ilmaisevat hienovaraisesti puhujalle, että he kuuntelevat.

Luotettavuus ja kunnioitus

On erittäin tärkeää olla luotettava tiimin jäsen, jotta työtoverisi voivat luottaa sinuun tiimin tavoitteelle olennaisten aikamääreiden ja laadukkaiden tuotosten saavuttamisessa. Osana luotettavuutta voidaan pitää tehtäville omistautumista ja rehellisyyttä. Ihmiset ovat avoimempia kommunikoidaan kanssasi, jos ilmaiset kunnioitusta heitä ja heidän ideoitaan kohtaan. Yksinkertaiset toimet, kuten katsekontaktin luominen ja aktiivinen kuunteleminen saavat tiimisi jäsenet tuntemaan olonsa arvostetuiksi.

Tiimin erilaiset roolit

Työyhteisöissä ja tiimeissä jokaiselle osapuolelle muodostuu ajan kanssa virallisten tehtävien lisäksi epävirallisia rooleja, joita ei tiimin jäsenet välttämättä itsekään tunnista.

Jokaiseen tiimin sisäiseen rooliin sisältyy niin vahvuuksia kuin mahdollisia heikkouksiakin. On tärkeää kyetä tunnistamaan tiimin sisälle mahdollisesti muodostuvat roolit, jotta niitä voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja mahdolliset heikkoukset voidaan huomioida ajoissa, ennen kuin niillä on mahdollisuutta vaikuttaa tiimin suorituskykyyn.

Seuraavaksi käymme läpi yhden tunnetuimmista tiimiroolimalleista, jonka on laatinut aihetta laajasti tutkinut, Meredith Belbin. Belbinin tiimiroolit ovat jaettu yhdeksään eri rooliin jotka ovat:

- Keksijä: Mietiskelijä, omaperäinen, epäkäytännöllinen
- Tiedustelija: Uuden etsijä ja kokeilija, utelias, neuvottelukykyinen,
- Takoja: Vauhdittaja, esteiden raivaaja, voimakastahtoinen, dynaaminen, viivytyksissä kireä, kärsimätön
- Tekijä: Organisoija, toteuttaja, käytännöllinen, ahkera, perinteisiin pitäytyvä
- Viimeistelijä: Yksityiskohtien varmistaja, tunnollinen, sitkeä, toisinaan turhantarkka
- Arvioija: Ongelmien analysoija, kriittinen, puolueeton, liiankin varovainen
- Diplomaatti: Sovittelija, hengen luoja, herkkä, sosiaalinen, ei kovin päättäväinen
- Kokooja: Resurssien kokoaja ja valvoja, itsevarma, rauhallinen, ei erinomaisen luova
- Asiantuntija: Määrätietoinen, omistautunut, omaa harvinaislaatuista tietoa ja taitoa, kapea-alainen, välittää vain omasta alastaan.

Kansainvälinen työympäristö

On hyvä ymmärtää, mitä tarkoitetaan kansainvälisesti monimuotoistuvalla tulevaisuuden työelämällä. Miksi tarvitsemme kansainvälistä osaamista, työpaikkoja ja osaajia? Mitä muutos vaatii meiltä jokaiselta niin yksilötasolla kuin organisaatioissa? Kansainvälisyystieto haastaa opiskelijan pohtimaan omia asenteitaan ja kielitaitoaan sekä kuinka me jokainen voimme kehittää omia taitoja toimia osana kansainvälistyvää työelämää ja työyhteisöä.

Kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoiset työyhteisöt

Suomessa kansainvälistä työvoimaa ja osaamista tarvitaan väestön työikäisen osan suhteellisesta pienenemisen vuoksi. Tulevaisuuden työelämässä tulee olemaan yhä enemmän eri sukupolvien ja kansallisuuksien edustajia ja erilaisista kulttuuritaustoista olevia ihmisiä. On tärkeää osata hyödyntää tulevaisuuden työelämän moninaisuuksiin liittyviä etuja, kuten aikaisempaa laajempaa kieliosaamista. Työyhteisöjen monimuotoisuudella on monia hyötyjä.

Ulkomaalaistaustaisten työllistyminen laajentaa työelämän ja yritysten osaamis pohjaa ja lisää kansainvälisyyttä. Työelämän ja koko yhteiskunnan monimuotoisuudella, syrjimättömyydellä ja maahanmuutolle myönteisellä asenneilmapiirillä on kriittinen merkitys Suomessa jo olevien maahanmuuttajien työllistymiselle sekä Suomen imagolle globaalissa kilpailussa osaavasta työvoimasta ja kansainvälisistä investoinneista. Ulkomaalaistaustaisten nopea työllistyminen edistää heidän kotoutumistaan ja osallisuuttaan yhteiskunnassa sekä vähentää näin syrjäytymisen mukanaan tuomia kustannuksia ja riskejä.

Yhtenä yleisenä haasteena kansainvälisten osaajien työllistymiselle nähdään mm. organisaatioiden kielteiset asenteet ja väärät mielikuvat kuin myös kielellisesti asetetut haasteet. Kansainvälisten osaajien työllistymistä vaikeuttava syy on usein kotimaisten kielten puutteellinen taito. On kuitenkin tärkeä huomioida, että tulevaisuuden työelämässä englanti tulee mo-

nipuolistamaan perinteisiä työkieliämme, suomen ja ruotsin kieltä. Englanti on tulevaisuuden työelämässä kuin opinnoissa yleistyvää ja kasvava yleiskieli. Ruotsin kielen ollessa Suomen toinen kotimainen kieli emme voi kuitenkaan unohtaa ruotsin kielen merkitystä ja tärkeyttä osana työyhteisöjä.

Paremmalla kielitaidolla valmiimmaksi kansainvälisiin työtiimeihin

Virkistä kielitaitoasi aktiivisesti!

1. Ota tavaksesi kuunnella kerran viikossa vieraskieliset uutiset. Kuuntele esimerkiksi ruotsinkieliset uutiset Yleltä (Ignatius 2022). Jos ensimmäisellä kuuntelukerralla asia menee ohi, kuuntele toisen kerran.

2. Kun ryhdyt seuraavan kerran kokkaamaan ruokaa tai leipomaan, voisitko juontaa ruuanlaittosä ääneen jollakin vieraalla kielellä ikään kuin omassa kokkiohjelmassasi.

3. Ota välillä tekstitykset pois, kun katselet seuraavan kerran jotakin sarjaa, dokumenttia tai elokuvaa.

Extra: Käännä luvun 3.2. Minä ja unelmani –canvaan kirjoittamasi vastaukset englannin kielelle.

Lähteet: Ignatius S. 11.11.2022. Yle on tarjoillut uutisia selkosuomeksi jo 30 vuotta – Yle Selkouutiset on tänään merkittävämmässä roolissa kuin koskaan. <https://yle.fi/aihe/a/20-10003681>

Tehtävä 3.3. Millainen persoona olen ja minkälainen on roolini tiimissä

Seuraavana tehtävänäsi on tehdä kaksi alla olevaa persoonallisuustestiä. Testien tavoitteena on auttaa sinua ymmärtämään ja arvioimaan minkälainen on sinun persoonasi. Se voi auttaa sinua myös hahmottamaan minkälaiseen rooliin yleensä asetut erilaisissa tiimeissä.

Avaa alla oleva tiimitaidot pdf. Pohdi ja kirjoita minkälainen persoona olet. Käytä tehtävän apuna persoonallisuustestien tuloksia.

Tämän jälkeen tutustu tiimitaidot canvan kiteytykseen tiimityötaitojen periaatteista. Seuraavaksi tehtävänäsi on pohtia ja kirjoittaa mitä sinä voit tuoda tiimiisi: oletko pohtinut mitä tuot tiimillesi? Minkälaisia taitoja ja vahvuuksia sinulla on? Kuinka persoonallisuutesi kompensoi ja tukee tiimiäsi, jotta tiimisi kykenee saavuttamaan toiminnallaan tuloksia ja pääsemään tavoitteisiinsa? Tunnistatko mikä näistä tiimityötaitojen tyypillisistä rooleista on lähimpänä omaasi?

Palauta tiimitaidot canva sovitulla tavalla kurssin vastuuopettajalle.

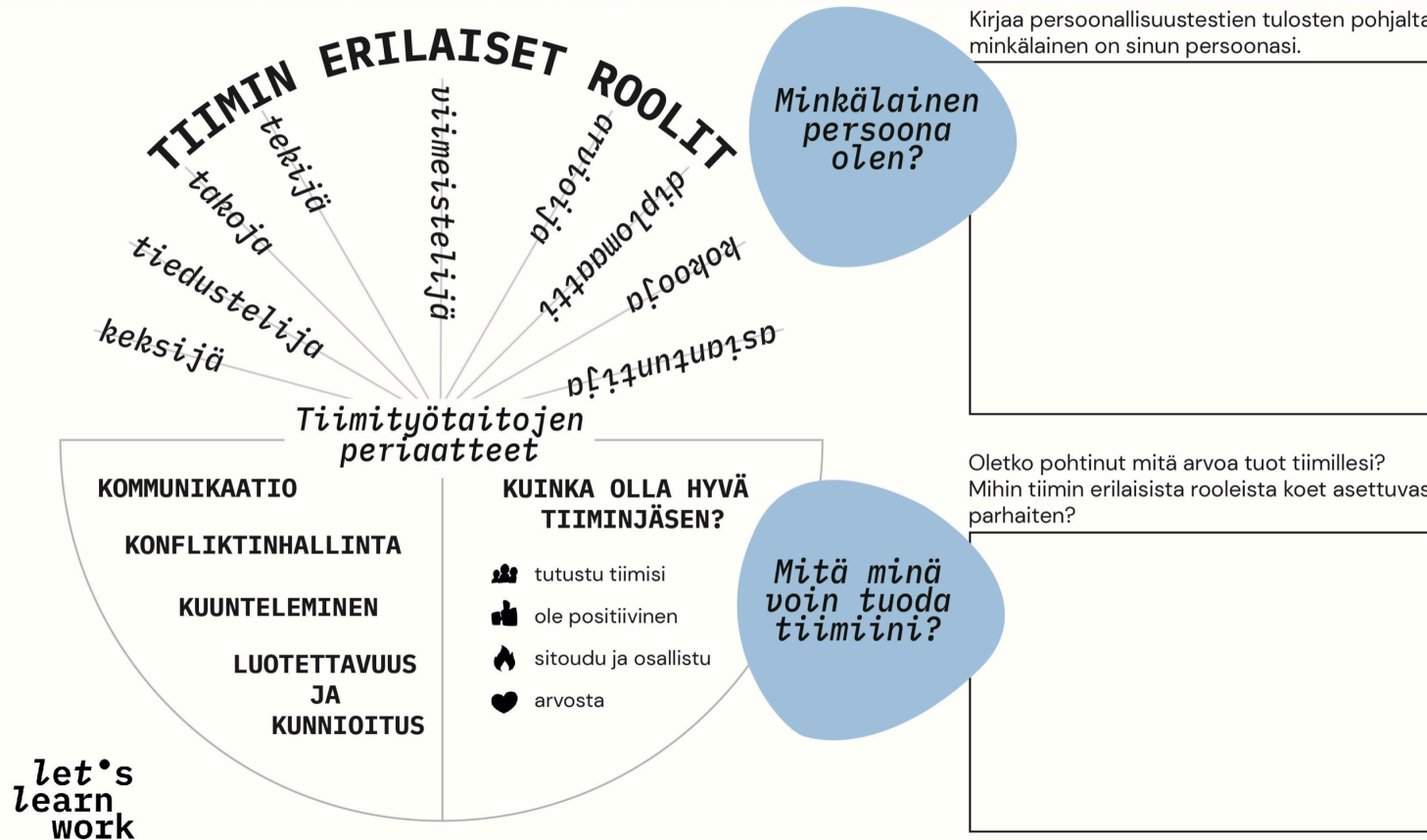
[Ilmainen persoonallisuustesti, tyyppikuvaukset ja uraneuvot | 16Personalities](#)

Disclaimer: All non-English versions of the website contain automated translations or translations submitted by our users. They are not binding in any way, are not guaranteed to be accurate, and have no legal effect. The official text is the English version of the website. Please consider reporting inaccuracies to support@16personalities.com or join our translation project!

[Selvitä persoonallisuustyyppisi!](#)

Mikä on persoonallisuustyyppisi? Selvitä DiSC-testillä, oletko vihreä, punainen, sininen vai keltainen tyyppi ja ymmärrä paremmin omaa ja muiden käytöstä!

Tiimitaidot

[tiimitaidot.pdf](#)

Lähteet

Autio, J. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work Podcast. Kiertotalousosaamista tarvitaan tulevaisuudessa. [podcast]. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/kiertotalousosaamista-tarvitaan-tulevaisuudessa>.

Agency for Healthcare Research and Quality. 18.11.2015. TeamSTEPS Fundamentals Course: Module 2. Team Structure. Artikkel. Saatavilla verkossa: <https://www.ahrq.gov/sites/default/>

[files/wysiwyg/professionals/education/curriculum-tools/teamsteps/instructor/fundamentals/module2/igteamstruct.pdf](https://www.sitra.fi/app/uploads/2020/06/mille-vaestolle.pdf).

Aro, T., Aro, R., Honkala, N., Huttula, T. & Mäkelä, I. 2020. Sitran selvityksiä 167. Mille väestölle. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/app/uploads/2020/06/mille-vaestolle.pdf>.

Dichev, K. 8.7.2022. Validating Belbin Roles Based on University Students' Discord Messages. Essee. The Netherlands: University of Twente. Saatavilla verkossa: http://essay.utwente.nl/91722/1/Dichev_BA_EEMCS.pdf.

Doyle, A. 6.7.2022. Career Planning. Skills Development. What Are Teamwork Skills? [podcast]. Saatavilla verkossa: <https://www.thebalancemoney.com/list-of-teamwork-skills-2063773>.

Dufva, M., Solovjew-Wartiovaara & A.Vataja, K. 2.9.2021. Työn Tulevaisuudet megatrendien valossa. Artikkelit. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/tyon-tulevaisuudet-megatrendien-valossa/>.

Erkkilä, P. 16.2.2022. Pohjanmaan kauppakamari. Kolumnit päivälehdissä. Paula Erkkilän kolumni Vaasa Insiderissa: Työnantaja, sukupolvi Z kolkuttaa ovellesi. Saatavilla verkossa: <https://www.ostro.chamber.fi/paula-erkkilan-kolumni-vaasa-insiderissa-tyonantaja-sukupolvi-z-kolkuttaa-ovellesi/>.

Grove, M. 2005. Harvard Communication Letter. In A. Peltola (ed.) Toimiva Tiimi. Helsinki: Art-Print Oy 2005, 96.

Hanhike, T. & Bergbom, B. 2019. Tulevaisuuden työ. Kulttuurillisesti monimuotoistuva työelämä. Julkaisussa T. Alasoini & P. Houni (toim.) Work Up: Tulevaisuuden työ. Saatavissa verkossa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161299/TEM_oppaat_3_2018_WorkUp_Tulevaisuuden_tyo_22012019_Web.pdf?sequence=1&isAllowed=y 34–37.

Herzing University: Herzing Staff. 7 Important Teamwork Skills You Need in School and Your Career. Saatavilla verkossa: <https://www.herzing.edu/blog/7-important-teamwork-skills-you-need-school-and-your-career>.

Nuoret yrittäjyys ja talous NYT 2023. Vuosi yrittäjänä –verkko-oppimisalusta 2023. Moduuli 4: tiimi ja tiimityö. Saatavilla rekisteröitymisen kautta: vuosiyrittajana.fi.

Rasila, M. & Pitkonen, M. 2009. Hyvä Ryhmä, Toimiva Tiimi. Helsinki: Kyriiri Oy

Työterveyslaitos 2023. Työterveyslaitos. Skenaariot etusivu. Ikääntyvä ja monimuotoistuva työväestö. Artikkelit. Saatavilla verkossa: <https://hyvatyo.ttl.fi/muutosvoimat/ikaantyyva-ja-monimuotoistuva-tyovaesto>.

Varje, P. & Bergbom, B. 15.3.2021. Työterveyslaitos. Skenaariot etusivu. Suomalainen työväestö moninaistuu – ja se on meille mahdollisuus. Artikkelit. Saatavissa: <https://hyvatyo.ttl.fi/muutosvoimat/suomalainen-tyoelama-moninaistuu>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi–

3.4 Kiertotalous osana tulevaisuuden työelämää

– huomautus: kyseessä hankeyhteistyöllä tuotettu materiaali, jossa on KIP:N UUSI KIERTOTALOUSAIKA 2021–2022 hankkeen materiaalia. Koska tätä materiaalia ei välttämättä päivitetä, ajantasaiset tiedot kiertotaloudesta löytyvät verkosta.

[Kiertotalousosaamista tarvitaan tulevaisuudessa](#)

Kiertotalous osaamista tarvitaan tulevaisuudessa

Miksi kiertotalous osaamista ja kiertotalousmallin ymmärrystä tarvitaan niin tulevaisuuden työelämässä kuin meidän jokaisen normaalissa elämässä?

Globaalisti nopea väestönkasvu ja kestäättömät kulutustottumukset ovat johtamassa maapallon kantokyvyn ylittymiseen. Riskiraja on jo ylittynyt luonnon monimuotoisuudessa, ilmastomuutoksessa ja typen kiertossa. Lisäksi vedestä on pulaa eri puolilla maailmaa. Yli miljardi ihmistä elää äärimmäisessä köyhyydessä. Globaali kasvu ja kaupungistuminen tulevat edelleen lisäämään kilpailua luonnonvaroista. Siksi tulevaisuudessa uuden talouskasvun ja uusien työpaikkojen on perustuttava kestäväen kehityksen tavoitteisiin. Tämä edellyttää vastuun kantamista materiaali- ja energiatehokkuudesta, ekosysteemipalvelujen turvaamisesta sekä paikallisesta hyvinvoinnista.

Tunnetko ja tiedätkö mitä kiertotaloudella ja kiertotalousmallilla tarkoitetaan? Kiertotalous on uudenlainen, resurssitehokkaampi talousmalli, jossa pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti luonnonvarojen käyttöä aina uudelleen ja uudelleen. Nykyisessä talousmallissamme me otamme hyvin paljon luonnonvaroja käyttöömmme. Kiertotalousmallin ideana on, että nämä otetut luonnonvarat ja syntyvät materiaalit pysyisivät käytössämme eli kierrossa mahdollisimman kauan. **Näin syntyy Suomessa kiertotalous- kuvassa** (yllä) on havainnollistettu hyvin mitä kiertotalousmallissa tavoitellaan.

Kiertotalous on siis talousmalli, jossa ei tuoteta jatkuvasti lisää tavaroita, vaan kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen. Materiaaleja ei lopuksi tuhota, vaan niistä syntyy yhä uudelleen ja uudelleen uusia tuotteita.

“Ekologinen kestävyys ei ole vaihtoehto vaan lähtökohta. Meillä ei oikeastaan ole muita vaihtoehtoja kuin siirtyä kiertotalouteen, jos haluamme pitää tämän maapallon tulevaisuudessakin asuttuna.”

Tavoitteet

Tämän osion tavoitteena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään mitä tarkoitetaan yleisesti kiertotaloudella ja entä hiilineutraalilla kiertotalousmallilla? Opiskelija ymmärtää hiilineutraalin kiertotalousmallin toimintaperiaatteet ja eroavaisuudet tämän hetken talousmallista. Opiskelija ymmärtää yksilön merkityksen ja perehtyy syvällisemmin omaan toimintaansa: kuinka sinä voisit parantaa kiertotalousajattelua ja hiilineutraalimpia elämäntapoja?

Arviointi Hyväksytty suoritus vaatii KIP:n uusi kiertotalousaika -tehtävien suorittamisen annettujen ohjeiden mukaisesti. Osuus arvioidaan hyväksytty – hylätty kriteerein.

Tässä kiertotalous osuudessa käytämme oppimimateriaalina KIP:n uusi kiertotalousaika -koulutusmateriaalia. Käsittelemme aiheita ThingLink- alustan seuraavien kappaleiden kautta:

1. Mitä tarkoittaa hiilineutraalikiertotalous, mihin ja miksi sitä tarvitaan?

2. KIP kiertotalouden edelläkävijänä: KIP-alueen teollinen kiertotalous tänä päivänä
6. Kiertotalouden uudet mahdollisuudet

Siirry seuraavaksi alla olevan linkin kautta ThingLinkiin ja käy läpi materiaalit 1.1 ja 1.2. Mitä tarkoittaa hiilineutraali kiertotalous, mihin ja miksi sitä tarvitaan?

[ThingLink](#)

Tehtävä 3.4.1: Mitä tarkoittaa hiilineutraali kiertotalous?

Vastaa kysymyksiin ja perustele vastauksesi lyhyesti. Oikea vastaus on jokin annetuista a) – c) vaihtoehdoista. Palauta tehtävä alla olevaan tehtävän palautuslaatikkoon.

Kysymykset:

1. Miksi jokaisen tulisi opiskella hiilineutraalia kiertotaloutta?

- a) Osaavan työvoiman varmistamiseksi
- b) Maapallon monipuolisuuden säilyttämiseksi
- c) Uusien innovaatioiden mahdollistamiseksi

2. Mitä tarkoitetaan kiertotaloudella?

- a) Talousmallia, jossa kulutus perustuu omistamisen sijaan palveluiden käyttämiseen
- b) Talousmallia, jossa kulutus perustuu omistamiseen
- c) Kierrättämistä

3. Mitä tarkoittaa hiilineutraali kiertotalous?

- a) Talousjärjestelmä, jossa ei käytetä hiiliyhdisteitä
- b) Nettopäästötön talousjärjestelmä, joka on sopeutunut maapallon kantokykyyn
- c) Kantaaottamaton asenne hiilen käyttöön energian tuotannossa

Mikä on KIP ja kuinka se liittyy kiertotalouteen?

Kokkola Industrial Park (Kokkolan suurteollisuusalue) eli KIP on toiminut jo vuosikymmeniä teollisen **kiertotalouden** edelläkävijänä ja suunnan näyttäjänä Suomessa. Se on Pohjois-Euroopan suurin kemian- ja metallienjalostusteollisuuden ekosysteemi, joka sijaitsee Kokkolassa.

KIP:n alueen yritykset muodostavat niin sanotun **teollisen symbioosin, kiertotalousekosysteemin**. Kaikki alueen tuotannolliset toimijat ovat jollain tapaa tekemisissä keskenään tuotteiden, teollisten sivuvirtojen tai -tuotteiden tai vähintään käyttöhyödykkeiden ja palveluiden kautta. Yhden toimijan sivutuote hyödynnetään alueen toisella tuotantolaitoksella raaka-aineena.

Kokkola Industrial Park on kokoluokassaan ja monipuolisuudessaan suurteollisuusalue täysin omassa sarjassaan Suomen ja jopa Euroopan mittakaavassa. Tämä Pohjanmaan rahasampo

kattaa yli miljardi euroa Suomen viennistä. Tiesitkö tämän? Kiertotaloudella on siis pitkä historia Kokkolan KIP-alueella ja sillä on aito taloudellinen merkitys sen alueen yritysten talouteen ja toimintaan, kuin Kokkolan ja maakunnan talouteen ja työllistymiseen. Kokkola ja KIP-alue ovat toimineet jo pitkään teollisen kiertotalousmallin mukaisesti niin Suomen kuin Euroopan mittapuulla, josta saamme olla erityisen ylpeitä.

Katso ja tutustu ThingLink -materiaalin 2.1. videoon, jossa KIP:n Johanna Hylkilä esittelee sinulle tarkemmin mitä KIP-alueella tapahtuu ja mitä teollisella kiertotaloudella tarkoitetaan.

EXTRA Halutessasi voit lisäksi tutustua 2.2 videoon, jossa KIP:n Ympäristöpäällikkö Virve Heikkinen kertoo tarkemmin mitä kiertotalous KIP:n alueella on tänä päivänä.

[ThingLink](#)

Tehtävä 3.4.2 Sinä ja tulevaisuus

KIP:n uusi kiertotalousaika kurssimateriaalin kappaleessa 6.1 löytyy Perttu Pölösen luento "Uteliaasti kohti kiertotaloutta"

Kuka on Perttu Pölönen? Perttu on futuristi, tietokirjailija ja moniosaaja. Vuonna 2014 Perttu valittiin luovimmaksi suomalaiseksi Slushissa ja vuonna 2018 huippuyliopisto MIT nimesi hänet 35 lupaavimman innovaattorin joukkoon Euroopassa.

Perttu Pölönen on innostava puhuja, joka valaa uskoa tulevaisuuteen. Hän puhuu monipuolisesti tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista – tulevaisuuden työelämästä, inhimillisestä vallankumouksesta, uudesta normaalista, informaatioteknologioista, disruptiosta, koulutuksesta ja vastuullisuudesta. Perttu on saanut erinomaista palautetta kyvystään herätellä ja ravis-tella yleisöään ajattelemaan isommin.

Nyt kun olen oppinut paremmin ymmärtämään mitä kiertotalousmallilla tarkoitetaan ja kuinka edellejävijöitä Kokkola ja Keski-Pohjanmaa ovat, on aika tarkastella sinun omia kiertotaloustekoja.

Kuunneltuasi Pertun luennon, tee lisäksi alla oleva Sitran elämäntapatesti. Mitä ajatuksia sinulle herää Pertun puheenvuorosta entä Sitran elämäntapatestin tuloksista? Yllättikö testitulos odotuksesi?

Seuraavaksi tehtävänäsi on pohtia ja kirjoittaa vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka itse koet toteuttavasi kiertotalousajattelua ja tekoja (mitä konkreettisia tekoja)?
- Kuinka voisit laajentaa kiertotalousajattelua omassa elämässäsi eli mitä tekoja voisit lisätä?
- Kuinka voisit pienentää hiilijalanjälkeäsi eli minkälaisilla konkreettisilla teoilla voisit tähän vaikuttaa?

Tee seuraavaksi Sitran elämäntapatesti uudestaan ja valitse vastausvaihtoehdoiksi nyt sellaisia kohtia, joissa voisit ajatella eri toimenpiteillä pienentäväsi hiilijalanjälkeäsi. Kuinka testitulos muuttui - kuinka voisit toteuttaa tuloksen mukaista elämäntapaa?

Palauta pohdintasi alla olevaan tehtävän palautuslaatikkoon. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan vähintään A4 sivu.

Sitran elämäntapatesti

[Elämäntapatesti](#)

Ovatko elämäntapasi ympäristön puolella vai sitä vastaan? Pikatestin tuloksena saat sinulle räätälöityjä vinkkejä, joilla säästät aikaa ja rahaa sekä parannat elämänlaatuasi. Ja luonto kiittää!

Vertaa omaa testitulostasi siihen, mikä on keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki

Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki - Sitra

Graafit on päivitetty 30.12.2019 Lataa keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki pdf-tiedostona Tiedätkö oman hiilijalanjälkesi? Tee elämäntapatesti täällä! Lähteet: Tilastokeskus, Motiva, Luonnonvarakeskus, Liikennevirasto, VTT, SYKE, ENVIMAT, maa- ja metsätalousministeriö sekä D-mat oy CO2e = hiilidioksidiekvivalentti

Lähteet

Degerman, R., Värre, U., Roschier, S., Sepponen, S. ja Nurmi, J. 10.11.2022. Sitran selvityksiä 218. Kiertotalous tulevaisuuden työelämässä. Helsinki: Sitra 2022. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/julkaisut/kiertotalous-tulevaisuuden-tyoelamassa/>.

Heikkinen, V., Hylkilä, J. & Sandlin, J. 2021. KIP:n uusi kiertotalousaika. Saatavilla verkossa: <https://www.thinglink.com/card/1558388130963259395>.

Honkanen, M. & Pentikäinen, L. 2019. Miten kasvua kiertotaloudesta? Julkaisussa T. Alasoini & P. Houni (toim.) Work Up: Tulevaisuuden työ. Saatavissa verkossa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161299/TEM_oppaat_3_2018_WorkUp_Tulevaisuuden_tyo_22012019_Web.pdf?sequence=1&isAllowed=y_22-25.

Rautiola, A. & Forsman-Härkönen, G. (haastattelija). 6.5.2020. Acast. Vastuullisuus Podcast. Mari Pantsar Kiertotalous on uusi must(a). Saatavilla verkossa: <https://play.acast.com/s/vastuullisuuspodcast/mari-pantsar-kiertotalous>.

Kiinnostuitko? Täältä löydät extramateriaalia kiertotaloudesta

Kuusi faktaa kiertotaloudesta - Sitra

Kiertotalous Kiertotalous Talousmalli, jossa ei tuoteta jatkuvasti lisää tavaroita, vaan kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen. Materiaaleja ei lopuksi tuhota, vaan niistä syntyy yhä uudelleen uusia tuotteita. Kiertotalous Avaa termisivu Kiertotalous nousi keskusteluun 2010-luvun alkupuolella. Se on talousmalli, jossa materiaaleja ei lopuksi tuhota, vaan niiden arvo säilyy mahdollisimman pitkään yhteiskunnassa.

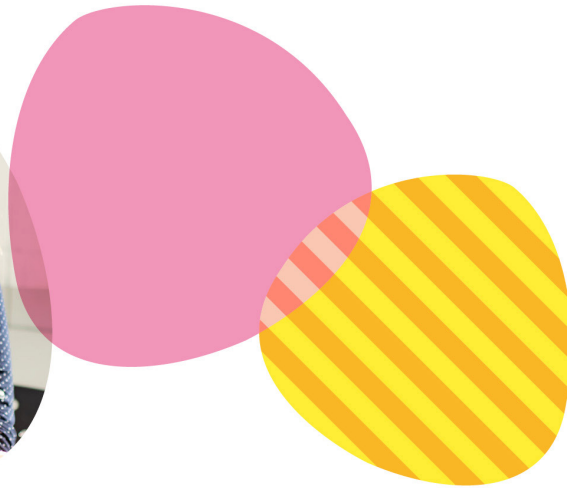
Haluatko kuulla aiheesta enemmän?

Mutta mitä kiertotalous on, ja miten se toimii? Onko meillä jo yrityksiä, jotka jo toimivat kiertotalouden parissa, ja voisiko niistä ottaa oppia? Onko hiilineutraalius edes realistista? Millä tavalla kiertotalous näkyy tavallisen kuluttajan elämässä? Tulevaisuudessa ainakin erilaiset palvelut sekä vuokraaminen omistamisen vaihtoehtona ovat jo näköpiirissä, ja joillekin jo nykyään arkipäivää.

Mari Pantsar - Kiertotalous on uusi must(a) | VastuullisuusPodcast on Acast

"Meillä ei oikeastaan ole muita vaihtoehtoja kuin siirtyä kiertotalouteen, jos haluamme pitää tämän maapallon tulevaisuudessakin asuttuna." Näin kertoo meille VastuullisuusPodcastin seitsemännessä jaksossa Sitran Mari Pantsar, joka paitsi johtaa Hiilineutraali kiertotalous -teemaa, on myös tehnyt pitkän ja ansioituneen uran erilaisissa cleantech-yrityksissä. Mutta mitä kiertotalous on, ja miten se toimii?

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 3.5 Verkostoissa on voimaa

Tavoitteet

Verkostoissa on voimaa –osion tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää mitä verkostoitumisella käsitteellä tarkoitetaan. Lisäksi verkostoitumisen tärkeyden ja sen toiminnan periaatteiden ymmärtäminen on oleellista niin tulevaisuuden työelämässä kuin opinnoissa.

Osion oppimistehtävän tavoitteena on auttaa opiskelijaa tunnistamaan minkälaiset verkostot hänelle on muodostunut nykyhetkessä ja haastaa pohtimaan kuinka ja missä kanavissa omia verkostojaan voi kehittää.

Podcast Timo Lahtinen

Mitä ajatuksia KOSEK:n toimitusjohtaja Timo Lahtisen on verkostoitumisesta? Miksi verkostoituminen kannattaa ja miksi myös nuorten kannattaisi olla aktiivisesti mukana erilaisissa tapahtumissa ja mm. LinkedIn kanavassa?

[Miksi verkostoituminen on tärkeä työelämätaito?](#)

Podcast Janette Korpi ja Sanna Lehtonen

Mitä verkosto-osaaminen on ja mitä sillä tarkoitetaan? Haastattelussa Janette ja Sanna keskustelevat verkosto-osaamisesta, miksi se on tärkeää ja miten voit verkosto-osaamistasi kehittää? Kuuntele Sannan vinkit kuinka opiskelijakin voi kehittää omia verkostojaan!

[Mitä on verkosto – osaaminen?](#)

Podcast Erica Roiko

Verkostoitumaan rohkeasti! Kuuntele tapahtumatuotannon alan yrityksen Kipinä Event Oy:n toimitusjohtajan Erica Roikon näkemyksiä verkostoitumisesta.

Täältä löydät lisätietoa YES-rystä!

[Etusivu - YES ry](#)

Verkostoista on hyötyä työelämässä

Verkostoilla tarkoitetaan ihmisten itsensä muodostamia yhteistyösuhteita. Näitä suhteita voi muodostua monin eri tavoin kuin monissa kanavissa, niin työssä, opinnoissa kuin vapaa-ajalla. Verkostoissa yhteistyösuhteet toimii aina molemminpuolisesti. Monipuolisesti muodostuvista verkostoista on paljon hyötyä työelämässä. Jo opiskeluaikana luoduilla verkostoilla voidaan luoda pohjaa tulevaan.

Verkostot tarjoavat parhaimmillaan työelämän yhteistyötä: verkostoissasi voi olla monelaista osaamista, jota voit hyödyntää työelämässä ja verkostosuhteidesi avulla voit syventää ammatillisia suhteitasi. Parhaimmillaan verkostoissasi on samoista asioista ja aiheista kiinnostuneita henkilöitä, jonka kanssa voit jakaa ajatuksia ja ideoita.

Kaikkea ei tarvitse osata itse vaan verkostostasi voi löytyä osaamista ja tietoa hyödynnettäväksi. Tulevaisuuden työelämässä aktiivisesta vuorovaikutusta eri verkostojen välillä on hyötyä.

LinkedIn on yksi tehokas työelämän digitaalinen verkostoitumiskanava

LinkedIn mahdollistaa ja luo keinon verkostoitua monialaisesti alueemme eri osaajiin, työnantajiin kuin työelämään. LinkedIn voi auttaa sinua työnhaussa, oman osaamisen ja asiantuntijuuden esille tuomisessa kuin näiden kehittämisessä. Kanavan avulla voit harjoitella kuin vahvistaa omalla aktiivisella toiminnalla erityisesti oman henkilöbrändiä luomista.

Let's Learn Work -kurssin eri tehtävien avulla olet voinut pohtia ja harjoitella sanoittamaan omaa osaamistasi kuin vahvuuksiasi. Nämä teemat ja aiheet ovat juuri niitä, joita sinun kannattaisi omalla tyyllilläsi tuoda esille ja verkostoitua!

Uravalmentajan vinkit verkostoitumiseen - "Kukaan ei enää pärjää työelämässä täysin ilman niitä"

Harva suomalainen kokee verkostoitumisen vahvuudekseen, käy ilmi Sitran tuoreesta tutkimuksesta. Moni kuitenkin uskoo, että verkostot auttavat menestymään tulevaisuuden työelämässä. Uravalmentaja Pilvi Nybomin mielestä verkostoitumisen merkitys työelämässä kasvaa entisestään. Harva pitää verkostoitumista vahvuutenaan – Sitran työelämätkimukseen mukaan vain 6 prosenttia suomalaisista pitää verkostoitumistaitoa vahvuutenaan. – Noin viidesosa suomalaisista sanoo osaavansa hyödyntää verkostojaan.

Tehtävä 3.5 - Omat verkostot

Ensimmäinen tärkeä tehtävä pohdittaessa omia verkostojaan ja kuinka verkostoitumista voisi parantaa, on tunnistaa minkälaiset verkostot sinulla on nyt. Tehtäväpohja eli canva aukeaa alla olevasta pdf-tiedostosta.

Verkostoissa on voimaa

let's
learn
work

Piirrä itselle mindmap, jossa pohdit omia nykyhetken verkostojasi.

Mistä kontakteista ja henkilöistä verkostosi on muodostunut? Kirjoita lisäksi missä mahdollisissa verkokanavissa- tai ryhmässä olet aktiivinen?

Kuvaile verkotojasi ja kerro minkälaisista henkilöistä ne koostuvat?

Mitä toivoisit lisää? Miten ja millä keinoin voisit kasvattaa verkostoasi?

Miten ajattelet verkoston auttavan sinua ja sinun verkostoasi?

[verkostoissa on voimaa canva 2022.pdf](#)

Lähteet

Autio, J. 2022. (haastattelija). Let's Learn Work Podcast. Miksi verkostoituminen on tärkeä työelämätaito? Vieraana Timo Lahtinen. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/miksi-verkostoituminen-on-tarkea-tyoelamataito>.

Autio, J. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work Podcast. Mitä on verkosto-osaaminen? Vieraana Janette Korpi ja Sanna Lehtonen. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/mita-on-verkosto-osaaminen>.

Arola, M. 1.2.2022. Mistä puhumme, kun puhumme osaamisesta. Puheenvuoro. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/blogit/mista-puhumme-kun-puhumme-osaamisesta/>.
Duunitori 2022/2023. Paljon muutakin kuin LinkedIn-kontaktien keräilyä – 5 vinkkiä parempaan verkostoitumiseen. <https://duunitori.fi/tyoelama/verkostojen-laatu-tyonhaussa>.
Hautapakka, H. (haastattelija). 2023. LLW Podcast Erica Roiko. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/mita-on-verkosto-osaaminen>.
Tat. 1.12.2021. Hyvän työn ja tulevaisuuden manifesti. Julkaisu. Saatavissa: htn-manifesti-011221.pdf (tat.fi)
Kallunki, E. 21.3.2016. Uravalmentajan vinkit verkostoitumiseen. Kukaan ei enää pärjää työelämässä täysin ilman niitä. Yle uutiset. <https://yle.fi/a/3-8749701>.
Kanniainen, M-R., Nylund, J. & Kupias, P. 2017. Mentoroinnin työkirja. Helsingin yliopisto. Saatavilla verkossa: https://blogs.helsinki.fi/mentorointi/files/2014/08/Mentoroinnin-tyokirja_A4.pdf.
35–36.
Vetelin lukio/Sofia. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work Podcast Jouni Vähäsöyrinki. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/lets-learn-work-podcast-jouni-vaha-soyrinki>.
YES Ry. 25.2.2021. Sanna Lehtonen. Puheenvuoro. Saatavilla verkossa: <https://yesverkosto.fi/verkostoitumatta-ei-parjaa-mutta-mita-oikea-verkosto-osaaminen-on> YES ry (yesverkosto.fi)

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen -Kurssi- 3.6 Tulevaisuusajattelu ja megatrendit

Tavoitteet

Tämän tulevaisuusajattelu ja megatrendit osuuden tavoitteena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään globaalia tulevaisuutta ja tulevaisuuden työelämään vaikuttavia aiheita ja teemoja. Tavoitteenamme on auttaa lisäämään ymmärrystä ja sitä kautta lisätä positiivisia näkökulmia ja uskoa tulevaisuuteen. Tämän kurssiosan toivotaan antavan sinulle parempaa ymmärrystä huomisesta, tulevaisuudesta ja luvan uskoa unelmiin!

Teoria

Tulevaisuusajattelu

Tarkoitetaan nykyhetken muutosten ja tulevaisuutta koskevien oletusten tunnistamista ja haastamista, vaihtoehtoisten tulevaisuuksien kuvittelua ja niiden peilaamista nykyhetken valintoihin.

Tulevaisuusajattelu auttaa meitä hahmottamaan, millaisia muutoksia on näköpiirissä ja millaisia vaikutuksia niillä voi olla omaan elämäämme. Se myös antaa paremmat valmiudet kohdata edessä olevia muutoksia ja vaikuttaa niiden suuntaan.

Tulevaisuusajattelua ja taitoa on:

Kuinka ymmärrämme menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset suhteet? Miten pitkälle tulevaisuuteen katsomme?

Mihin uskomme voivamme vaikuttaa, millainen käsitys meillä on omien tekojemme vaikuttavuudesta? Kuinka herkästi otamme vastaan ja kyseenalaistamme erilaisia näkemyksiä tulevaisuuksista? Miten hyvin pystymme avaamaan uusia näkökulmia tai havaitsemaan vaihtoehtoja?

Miten hyvin ymmärrämme erilaisten asioiden kytköksiä toisiinsa? Ymmärrämmekö toimintamme välittömiä ja välillisiä seurauksia?

Miten huomioimme muut ihmiset ja ympäristön omien tekojen kautta ja miten sitoudumme paremman tulevaisuuden luomiseen?

Lähteet:

Dufva, M., Grabtchak, A., Ikäheimo, H-P., Lähdemäki-Pekkinen, J. & Poussa, J. 2021. Sitran selvityksiä 174. Vaikuta tulevaisuuteen – haasta, kuvittele ja toimi. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/app/uploads/2021/01/vaikuta-tulevaisuuteen.pdf>.

Miksi on tärkeä myös keskustella nuorten tulevaisuususkosta?

Tutkimusten mukaan nuorten tulevaisuususko on koetuksella. Perinteisempien huolenaiheiden, kuten opiskeluun, tulevaisuuden jatko-opintoihin ja työhön liittyvien huolten rinnalle on noussut entistä synkempiä ilmiöitä. Ilmiöt ovat maailman laajuisia, mutta myös Suomea ja omaa elämää koskettavia.

Kaikkia meitä koskettava ilmastokriisi, Covid-19 pandemia, joka rajoitti elämäämme lähes kolmen vuoden ajan ja keväällä 2022 syttynyt sota Euroopassa ovat kaikki vaikuttaneet osaltaan siihen, miltä huomina näyttää ja miten me suhtaudumme tulevaisuuteen. Tulevaisuudesta esitetään monenlaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja jatkuvasti, mm. median kuin eri asiantuntijoiden toimesta. Vastapainoksi tälle me voisimme yhä useammin pysähtyä kuvittelemaan innostavia, toivottavia ja tavoittelemisen arvoisia tulevaisuuksia. Vaihtoehtoisia tulevaisuuksia on useita ja erilaisia. Vaikka ei olisi toivoa siitä, että kaikki säilyy ennallaan, on toivoa siitä, että tulevaisuus on hyvä, vaikkakin oletettavasti toisenlainen.

On tärkeä uskaltaa rohkaistua unelmoimaan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ja uskoa omiin unelmiin luottavaisin mielin! Tulevaisuususko rakentuu tulevaisuusajattelun ja muutoskyvyn kehittymisen kautta. Ja juuri sitä me tässä kurssiosuudessa opiskelemme!

Podcast

Muttaako robotiikka tai robotit työn tekemistä tulevaisuudessa?

Podcastissa mukana Sofia Huusko, Oskari Rannila ja vieraana Jouni Vähäsöyrinki

[Let's Learn Work Podcast - Jouni Vähäsöyrinki](#)

Sitran Megatrendit 2023 kahdessa minuutissa

[Megatrendit 2023 kahdessa minuutissa](#)

Megatrendit ja megatrendikortit - Mistä on kyse?

Vilkaise läpi Sitran **vuoden 2023 alussa julkaisemat megatrendikortit.**

<https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendikortit-2023/>

Megatrendit ovat osa tulevaisuusajattelua koskien tulevien vuosien yleisiä **vallitsevia kehityskulkuja** (trendejä) ja ne antavat tietoa myös työelämän muutossuunnista. Niiden taustalla ovat yhteiskunnalliset muutokset, jotka ovat jollakin tavalla meille jo tuttuja. Megatrendien muodostamisen taustalla on esimerkiksi paljon tutkimustietoa, tilastotietoa ja asiantuntijoiden havaintoja sekä niiden pohjalta luotuja ennusteita työelämän kehityksestä tulevina vuosina.

Sitran megatrendikortit auttavat näkemään kokonaiskuvaa siitä, mikä muuttuu tai on muuttumassa. Muutosten ennakointi avaa mahdollisuuksia tarttua erilaisiin asioihin, kun rakennetaan parempaa tulevaisuutta. Sitran tulevaisuusasiantuntija Mikko Dufva kuvailee, että tulevaisuusajattelua on mahdollista harjoittaa, vaikka kuva tulevaisuudesta saattaa häilyä epämääräisenä edessä päin. Pohjana tulevaisuusajattelulle ovat nykyisyyden hahmottaminen. Vaikka Sitran megatrendikortit keskittyvät kuvaamaan yleisesti maailmassa tapahtuvaa muutosta, voidaan kortteja hyödyntää myös pohdittaessa näiden muutosten vaikutusta työelämään.

Sitra julkaisee päivitetyt megatrendikortit 1-3 vuoden välein. Vuonna 2023 julkaistujen megatrendien pääsisällöt (5) ovat seuraavat:

Luonnon kantokyky murenee:

Tämän megatrendin taustalla on moni huoli, kuten maapallon kuumeneminen. Luonnon kantokyvyn murentuessa, murenee myös talouden pohja ja hyvinvoinnin edellytykset maapallolla. Pohdinnan kohteeksi nousee päätökset luoda reilumpaa ja kestävämpää maailmaa.

Hyvinvoinnin haasteet kasvavat:

Tämän megatrendin taustalla ovat sosiodemografiset muutokset, kuten väestön ikääntyminen. Myös muuttuvan yhteiskunnan työkentän pirstaleisuus voi olla ihmisten näkökulmasta kuorimitustekijä. Pohdinnan kohteeksi nousee muun muassa, onko hyvinvointia pidetty liian korostuneesti yksilön asiana yhteisön vaikutusta unohtaen.

Demokratian kamppailu kovenee:

Tämä megatrendi on seurausta viime vuosien huolestuttavasta kehityksestä vaikuttamisen mahdollisuuksien suhteen. Esimerkkinä on pandemia-aikaan havaittu totuus siitä, että valta ja sen käyttö keskittyy isoille toimijoille, jolloin demokratian toimintaperiaatteet voivat olla koetuksella. On pohdittava avarakatseisemmin, mitä kaikkea osallisuus ja vaikuttaminen voi olla

Kilpailu digivallasta kiihtyy:

Muutamat digijätit tuntuvat hallitsevan suurella volyymilla globaalia digikehityksen suuntaa. Lisäksi ehkä tiedetä missä yhteiset tavoitteet leikkaa ja suurvallat eivät ole lähteneet keskustelemaan niistä yhteisesti. Ihmisiin liittyvän datan keräämiseen on liittynyt kritiikkiä ja säätelytoimiin on ryhdytty. On keskusteleva tiedon hallinnasta ja yksityisyyden rajoista.

Talouden perusta rakoilee:

Pääoman mittareita tulee uudelleen tarkastella siten, että tiedostetaan muikin kuin valuuttapääoma, kuten sosiaalista pääoma ja luontopääoma. Suunta on siihen, että kiertotalous tulee yleistymään entisestään. Pohdinnan kohteena on, miten voidaan siirtyä kohti korjaavaa ja uusintavaa taloutta.

Lähteet:

Sitra 2023. Megatrendikortit: Mistä on kyse. <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/#mista-on-kyse>

Sitra 2023. Mikko Dufva: Megatrendit 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=Bs4UseBWuME>

Tarkastele seuraavaksi oheista kuviota. Näet kuviosta, mitä **vaikuttamisen mahdollisuuksia** Sitra näkee.

Megatrendit

Sitran Megatrendit 2023: Muutosten kokonaiskuva ja ratkaistavat haasteet. Lähde: Sitra 2023

Megatrendeistä kohti parempia mahdollisuuksia

Sitran Megatrendit 2023: Tulevaisuuden mahdollisuuksien kokonaiskuva. Lähde: Sitra 2023

Työn tulevaisuudet megatrendien valossa - Sitra

Miltä näyttää työn tulevaisuus ja tulevaisuuden työelämä? Miten koronapandemia on vaikuttanut työn tulevaisuuteen ja millaista työelämään palaamme koronan jälkeen? Miten aikamme suuret kehityskulut vaikuttavat työn tulevaisuuteen – tai minkälaisia tulevaisuuksia ylipäätään työelämälle on nähtävissä? Näitä kysymyksiä kysytään meiltä yhä useammin. Siksi halusimme koota ajatuksiamme työn tulevaisuuksista tähän artikkeliin.

Podcast Matti Pohjoisaho

Suomessa muutetaan yhä kiihtyvällä tahdilla isompiin asutuskeskuksiin – tällä on vaikutuksia työmahdollisuuksien kehittämiseen alueilla. Kuuntele musiikin alan ammattilaisen Matti Pohjoisahon ajatuksia muuttoliikkeen vaikutuksista ammatinharjoittajien työnäkymiin.

[Let's Learn Work Podcast – Matti Pohjoisaho](#)

Tehtävä 3.6. Ota trendi haltuun

[ota-trendi-haltuun.pdf](#)

Lähde: Sitra 2023. Ylikoski, T., Retola, S. & Poussa, L. 2023. Työkalut. Ota trendi haltuun. <https://www.sitra.fi/caset/ota-trendi-haltuun/>

Ohje: Valitse megatrendi <https://www.sitra.fi/megatrendikortit/> ja käsittele sitä Ota trendi haltuun työkalupohjan avulla.

Lähteet

Dufva, M., Grabtchak, A., Ikäheimo, H-P., Lähdemäki-Pekkinen, J. & Poussa, J. 2021. Sitran selvityksiä 174. Vaikuta tulevaisuuteen – haasta, kuvittele ja toimi. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/app/uploads/2021/01/vaikuta-tulevaisuuteen.pdf.8-9>.

eOppiva ja Sitra. 2022. Koulutusmateriaali. Näkymiä muutосkykyyn Saatavilla verkossa: <https://www.eoppiva.fi/koulutukset/nakymia-muutoskykyyn/>.

Korpi, J. (haastattelija). 2022. Let's Learn Work Podcast Matti Pohjoisaho. [podcast]. Saatavilla verkossa: <https://soundcloud.com/user-151793860/lets-learn-work-podcast-jouni-vahaso-yrinki>.

Mieli Ry. 15.10.2021. Resilienssi auttaa selviytymään. Julkaisu. Saatavilla verkossa: <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/mita-mielenterveys-on/resilienssi-auttaa-selviytymaan/>.

Piispa, M., Ojajarvi, A. & Kiilakoski, T. 17.11.2020. Tulevaisuususkо hukassa? Julkaisu. Sitra. Saatavilla verkossa: <https://www.sitra.fi/julkaisut/tulevaisuususkо-hukassa/>.

Sitra 2023. Megatrendikortit: Mistä on kyse. <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/#mista-on-kyse>.

Sitra 2023. Mikko Dufva: Megatrendit 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=Bs4UseBWuME>.

Ylikoski, T., Retola, S. & Poussa, L. 2023. Sitra. Työkalut. Ota trendi haltuun. <https://www.sitra.fi/caset/ota-trendi-haltuun/>.

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 4 Kiitos osallistumisestasi Let's Learn Work (ESR) –verkkokurssille!

Kappaleen sisältö

Kappale

4. KIITOS OSALLISTUMISESTASI LET'S LEARN WORK (ESR) -VERKKOKURSSILLE!

Toivottavasti olet saanut monipuolisen paketin työelämässä tarvittavia taitoja haltuusi ja hahmottanut omia työhön ja/tai yrittämiseen liittyviä haaveitasi!

4.1 Palaute ja lähteet

4.2 Kiitos tekijöille

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 4.1 Palaute ja lähteet

Palautekyselyn malli

[Let's Learn Work kurssin palautekysely.pdf](#)

HOX. Lähteet luku 2.5.?

[Let's Learn Work –kurssi lähteet.docx](#)

Let's Learn Work – työelämä- ja yrittäjyystaitoja tulevaisuuteen –Kurssi– 4.2 Kiitos tekijöille

Let's Learn Work (ESR) –hanke kiittää yhteistyöstä tekijöitään sekä hankkeen kehittämistyöhön ja pilotointiin osallistuneita yhteistyöoppilaitoksia ja opiskelijoita. Kiitämme myös yhteisessä kehittämistyössä mukana olleita kuntia, Keski-Pohjanmaan alueen kehittämistyössä mukana olleita kuntia, Keski-Pohjanmaan alueen kehitysyhtiöitä ja yrityksiä.

Centria-ammattikorkeakoululta työhön ovat osallistuneet:

Janette Korpi, Juha Kujala, Jukka Saarela, Hannu Kari, Asta Aikkila-Vatanen, Sara Käll-Fröjdo, Kati Hyvönen

Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymältä (KPEDU) työhön ovat osallistuneet:

Aija Peltoniemi, Janne Peitso, Mikko Hankaniemi, Joni Autio, Satu Huhdankoski, Jari Ågren, Heli Maunula

Kokkolan kaupungilta työhön ovat osallistuneet:

Essi Määttä, Anneli Kauppi, Sari Yli-Hukka

Hankkeen kehittämiseen ja pilotointiin ovat osallistuneet:

Kannuksen lukio, Kaustisen lukio, Karleby Svenska Gymnasium, Kokkolan suomalainen lukio, Kokkolan aikuis- ja ammattilukio, Perhon lukio, Toholammin lukio, Vetelin lukio